

Informaatioteknologian tiedekunnan julkaisuja
No. 74/2018

Toni Ruohonen, Karoliina Kaasalainen, Jari Korpela, Anette Karhu,
Ville Rissanen ja Helena Hassel

Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon kulujen jakautuminen Keski-Suomessa, Kainuussa ja Hämeenlinnassa

Editor: Pekka Neittaanmäki

Covers: Petri Vähäkainu ja Matti Savonen

Copyright © 2018

Toni Ruohonen, Karoliina Kaasalainen, Jari Korpela,
Anette Karhu, Ville Rissanen, Helena Hassel, Petri
Vähäkainu, Sonja Kärkkäinen ja Jyväskylän yliopisto

ISBN 978-951-39-7667-5 (verkkoj.)

ISSN 2323-5004

Jyväskylä 2018

Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon kulu- jen jakautuminen Keski-Suomessa, Kainuussa ja Hämeenlinnassa

Toni Ruohonen
Karoliina Kaasalainen
Jari Korpela
Anette Karhu
Ville Rissanen
Helena Hassel

Tämä julkaisu on toteutettu osana WHC-hanketta, johon Jyväskylän yliopisto on saanut rahoituksen Business-Finlandilta.

Business Finland-hanke: WHC

KUVIO

KUVIO 1. KÄYTETTYMENETELMÄ.....	8
KUVIO 2. ASIAKKAIDEN LUKUMÄÄRÄT JA PALVELUJEN KÄYTÖN PROFIIILI KANSANTAUTIEN MUKAAN KATEGORISOITUNA	11
KUVIO 3. KUSTANNUKSET ERI KANSANTAUTIEN LUKUMÄÄRÄN MUKAAN ESITETTYNÄ.....	12
KUVIO 4. ASIAKSMÄÄRÄT ERI KANSANTAUTIRYHMISSÄ SEKÄ KANSANTAUTIKOHTAINEN PALVELUPROFIIILI	13
KUVIO 5. KUSTANNUKSET KANSANTAUTIEN LUKUMÄÄRÄN MUKAAN ILMAN TAUTIKOHTAISTA ERITTELYÄ	13
KUVIO 6. KANSANTAUTIPARIEN KUSTANNUKSET VUOSITASOLLA.....	14
KUVIO 7. KUSTANNUSTEN JAKAUTUMINEN SAIRAU- JA PALVELUKOKONAISUUSKOHTAISESTI – JYTE.....	16
KUVIO 8. ERI KANSANTAUTIEN KUSTANNUKSET PERUSTERVEYDENHUOLLOSSA JA ERIKOISSAIRAANHOIDOSSA.....	17
KUVIO 9. KUSTANNUSTEN JAKAUTUMINEN SAIRAU- JA PALVELUKOHTAISESTI – KAINUUN SOTE.....	18
KUVIO 10. KUSTANNUSTEN JAKAUTUMINEN PERUSTERVEYDENHUOLLON JA ERIKOISSAIRAANHOIDON KULUIHIN KANSANTAUTIRYHMITÄIN.....	19
KUVIO 11. KUSTANNUSTEN JAKAUTUMINEN SAIRAU- JA PALVELUKOHTAISESTI – HÄMEENLINNA	20
KUVIO 12. PERUSTERVEYDENHUOLLON KUSTANNUSTEN JAKAUTUMINEN HÄMEENLINNASSA KANSANTAUTIRYHMITÄIN.....	20

TAULUKOT

TAULUKKO 1. AMMATTIRYHMIEN JAOTTELU HINNASTOON.....	6

SISÄLLYSLUETTELO

1	Tausta	1
2	Käytetty aineisto	2
3	Aineistojen esikäsittely, yhdenmukaistaminen sekä täydentäminen.....	4
4	Käytetyt menetelmät	8
5	Asiakasryhmien määrittely	9
5.1	Paljon palveluja käyttävät.....	9
5.2	Kansansairaudet.....	10
5.3	Monikansantautisuus.....	11
6	Tulokset.....	15
6.1	Kustannusten jakautuminen JYTE -alueella	15
6.2	Kustannusten jakautuminen Kainuussa	17
6.3	Kustannusten jakautuminen Hämeenlinnassa.....	19
7	Pohdinta.....	21
	Lähteet	23
	Liitteet	24

1 TAUSTA

Suomessa on käynnissä mittava sote-uudistus, jolla tavoitellaan palvelujen yhdenvertaisuuden ja saatavuuden parantamisen lisäksi myös merkittäviä kustannussäästöjä. Tähän mennessä on tehty erilaisia laskelmia ja selvityksiä sekä alueellisella että kansallisella tasolla kustannusten kohdentumisesta eri palvelukokonaisuuksiin (perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido, sosiaalipalvelut, työterveys, jne.) sekä tarkemmin vielä eri palveluihin. Hyvänä esimerkkinä on Kelan tekemä soten rahapuu (rahapuu.fi). Nämä tarjoavat tärkeää informaatiota nykyisistä kustannuksista alueittain sekä menolajeittain. Menolajikohtaisen tarkastelun lisäksi keskeisestä on kuitenkin tunnistaa myös eri asiakasryhmät ja eri asiakasryhmien palvelujen tarve sekä käyttö. Tällä tavoin voidaan vielä tarkemmin arvioida mihin asiakasryhmiin ja miten vaikuttamalla saataisiin aikaan mahdollisimman suuri hyöty, sekä terveys- että kustannusvaikuttavuuden näkökulmasta.

Keskeisenä asiana säästöjen ja terveyshyötyjen realisoinnissa on riskiryhmässä olevien ihmisten ennaltaehkäisevä toiminta. Tunnistamalla ajoissa riskissä olevat asiakkaat ja reagoimalla proaktiivisesti heidän tarpeisiinsa (tarjoamalla oikeanlainen ja toimiva, yksilöllinen interventio), on mahdollista vähentää sairastuneiden määrää ja tällä tavoin saavuttaa merkittäviä terveyshyötyjä ja kustannussäästöjä.

Merkittävimpien asiakasryhmien tunnistaminen ja heidän palvelunkäytön analysointi luo erinomaisen mahdollisuuden säästölaskelmien toteuttamiselle. Tunnistamalla ja analysoimalla eri asiakasryhmien kustannukset saadaan määritettyä vertailukohta muutosten vaikutusten arvioinnille sekä kattava ymmärrys miten eri sairausryhmien asiakkaat palveluja tällä hetkellä käyttävät ja tarvitsevat, miten kustannukset eri palveluista kertyvät sekä mitkä tekijät ovat niitä, joilla aikainen tunnistaminen olisi mahdollista.

Tässä raportissa kuvataan kustannuksiltaan merkittävimmät sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasryhmät sekä havainnollistetaan miten asiakasryhmien kustannukset jakautuvat eri palvelukokonaisuuksiin sekä eri palveluihin. Tulosten esittämisessä on tavoiteltu mahdollisimman visuaalista esitystapaa. Visuaalisella esitystavalla on mahdollista havainnollistaa nykytilanne tilastollisia numerotietoja kokonaisvaltaisemmin sekä selkeämmin ja tarjota oleellista tietoa käynnissä olevan sote-uudistuksen tueksi.

2 KÄYTETTY AINEISTO

Kustannuslaskennan pohjana on käytetty demografisesti sekä maantieteellisesti erilaisilta alueilta kerättyä tapahtumatason tietoa (käynti- ja asiointitiedot). Nämä alueet ovat Jyväskylän yhteistoiminta-alue JYTE (Jyväskylä, Hankasalmi, Uurainen), Kainuun sote (Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi), Hämeenlinna sekä Äänekoski.

Keski-Suomen ja Kainuun soten aineisto on laajin kattaen perusterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon käynti-/asiointitietojen lisäksi myös sosiaalipalvelujen asiakkuudet ja osittaista asiointitieto. Tämä mahdollistaa asiakkaiden kokonaisvaltaisen sosiaali- ja terveyspalvelujen käytön määrittämisen. Aineisto on kerätty vuosilta 2013-2014 ja samaa tietopohjaa on hyödynnetty myös kahdessa muussa, aiemmassa hankkeessa (Monikanavarahoituksen kohdentuminen sekä paljon palveluja tarvitsevat sote - asiakkaat). Kaiken kaikkiaan käytettävissä on seuraavat tietokokonaisuudet:

- Erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja työterveyshuollon tapahtumatiedot
- Sosiaalipalveluista kerätyt tiedot
- Ympäri vuorokautiset palvelut
- Kotihoito
- Toimeentulotuki
- Lastensuojelun palvelut
- Perheneuvonta
- Muut toimintakykyä ja itsenäisyyttä tukevat palvelut eri asiakasryhmille

Hämeenlinnan aineisto on huomattavasti suppeampi, sisältäen ainoastaan perusterveydenhuollon käynti- ja asiointitiedot. Tietosisällöltään aineisto on kuitenkin kattavampi. Käynti- ja asiointitietojen lisäksi tiedossa on terveysriskien ja kansansairauksien indikaattorit. Tämä mahdollistaa erilaisten riskiarvioiden tekemisen ja asiakkaiden luokittelun eri riskiluokkiin. Kolmantena tietokokonaisuutena käytössä on tieto rakenteisesta hoitosuunnitelmasta. Kaiken kaikkiaan Hämeenlinnan aineiston tietosisältö on seuraavanlainen:

- Kontaktitiedot vuosilta 2014-2016 (avosairaanhoito, hammashoito ja fysioterapia)
- Terveysriskien ja kansansairauksien indikaattorit
 - Painoindeksi
 - Tupakointi
 - Alkoholin käyttö
 - Verenpaine
 - Kolesterolit
 - Depressio
 - Verensokeri
 - Karies
 - Parodontiitti

- Rakenteisen hoitosuunnitelman tiedot
 - Kenelle tehty
 - Luontipäivämäärä

3 AINEISTOJEN ESIKÄSITTELY, YHDENMUKAISTAMINEN SEKÄ TÄYDENTÄMINEN

Aineisto vaatii aina tehtäväkohtaisen esikäsittelyn, yhdenmukaistamisen sekä täydentämisen. Tässäkin tarkastelussa eri alueilta saadut aineistot eivät olleet yhteneviä. Suurimpia haasteita olivat perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon diagnoosiluokitusten yhdenmukaistaminen sekä puutteelliset suoritekohtaiset hintamääritteet.

Hämeenlinnan ja Kainuun data sisälsi ICD-10 lisäksi diagnooseja ICPC2-koodeilla. Kainuun datasta löytyi myös ICPC1 aikaisia koodeja. Hinnaston tekemiseksi ja eri datojen vertailua varten kaikki ICPC1&2 koodit käytiin läpi ja luotiin ICD-10 muuntotaulukko. Diagnoosi löytyi datasta riippuen vain n.20-25% tapahtumista ja kokonaiskuvan sijasta käyttöön saatiin ainoastaan otantajoukko kaikista asiakkaista diagnosoinnin osalta. Pysyväisdiagnoosien puuttumisen ja lyhyen aikarajauksen (2-5v) vuoksi kokonaiskuvan saaminen eri sairauksien yleisyydestä oli vaikeata. Kansansairaudet määriteltiin aluksi niiden varsinaisilla diagnoosikoodeilla, mutta määrittelyyn lisättiin myöhemmin myös muut kyseiseen sairauteen läheisesti liittyvät koodit, jotta saataisiin mahdollisimman kattava kuva kansansairaiden määrästä.

Tutkimuksessa tärkeää oli tehdä kustannusvaikuttavuuslaskelmia terveydenhuoltoon. Koska käyttämämme dataa ei oltu kerätty varta vasten tätä tutkimusta varten, olivat käyttämämme datat osittain puutteellisia. Hämeenlinnan terveysdata ei sisältänyt hinnastoa ollenkaan, jonka vuoksi hinnasto tehtiin sille sopivaksi JyTe-datasta, jossa hinnasto oli saatavilla. Toisaalta Kainuun data sisälsi hinnaston, mutta se oli niin puutteellista, että tutkimuksen aikana siihen päätettiin lisätä JyTestä tehty hinnasto data-analyysejä varten. Tarkka erittely Hämeenlinnan ja Kainuun terveysdatalle käytetyistä hinnoista löytyy liitteestä 5. Hinnasto kuvaa kunnalle koituvaa hintaa palvelusta, ei niinkään asiakaskohtaista maksua.

Eri sairaanhoitopiirien terveysdatat eroavat toisistaan huomattavasti, muun muassa kirjaustapojen ja käytettyjen koodistojen osalta, jonka vuoksi tarkan hinnaston tekeminen oli haasteellista ja kompromisseja jouduttiin tekemään. Lisäksi tiedetään, että terveyspalveluiden hinnat voivat vaihdella huomattavasti eri paikkakunnilla, koska sairaanhoitopiireillä ei ole tällä hetkellä käytössä yhtenäistä hinnastoa. Kaikilla sairaanhoitopiireillä on käytössään oma hinnasto, joka ei ole julkista tietoa. Asiakkaiden maksun tosin säätelee asiakasmaksulaki, jolloin se voi vaihdella kunnissa, mutta hinta asiakkaalle saa olla maksimissaan lain määrittelemän hinnan verran (Finlex, 2018). Eri sairaanhoitopiirien hinnastoja terveyspalveluista ei saatu haettua tähän tutkimukseen, koska lupaprosessien hakeminen ja tiedon saaminen juuri oikeille vuosille ja kirjauksille

olisi vienyt huomattavan määrän aikaa. Näin ollen tutkimuksessa päädyttiin tekemään suuntaa antava kuntahinnasto hyödyntäen käytettävissä olevaa dataa.

Harva asiakaskäynti ja kirjaus ovat samanlaisia, jolloin hinnat voivat vaihdella paljon jo erilaisten asiakaskäyntien vuoksi. Näitä eroavaisuuksia harvoin kirjataan ylös, eikä sitä saanut yhtenäisesti haettua käyttämistämme eri datoista. Esimerkiksi erilaiset kuvantamiset ja laboratoriodien näytteidenotot eivät aina käy ilmi datakirjauksista. Datoista saattoi puuttua myös käynnin kesto, diagnoosi, hoitava ammattiryhmä ja muuta tietoa, joka olisi auttanut osaltaan luomaan kattavampaa hinnastoa.

Hinnaston tekemisessä päädyttiin käyttämään keskiarvoa, joka kuvaa hyvin keskimääräistä hintaa eri tapahtumille. Keskiarvohintaa käytettiin myös siksi, että datat sisälsivät korkeita ja matalia äärihintoja, siis tutkimuksessa ei suljettu ääriarvoja pois hinnastoja tehdessä. Esimerkiksi korkeita hintoja esiintyy usein pitkäaikaisessa sairaanhoidossa ja voidaan olettaa, että jokaisessa kunnassa esiintyy tällaisia hoidettavia, muun muassa vanhusten hoidossa. Matalahintaisia tapahtumia taas ovat usein esimerkiksi puhelinsoitot ja neuvonta, ja niitäkin voidaan olettaa tapahtuneen, muun muassa jo aikaa varatessa. Näin ollen hinnasto on todella vain karkea arvio hoidon kustannuksista.

Hinnaston tekeminen tehtiin JyTe-dataa hyödyntäen niin, että eri taudit ryhmiteltiin omiin luokkiinsa, kansantauteihin ja muihin tauteihin. Jaottelu tehtiin käyttäen Komulaisen ym. (2011) ICD-10 koodiston diagnoosiluokkia sekä kansantautien luokittelua (kts. Liite 3). Luokittelu tauteihin eri diagnoosikoodistojen (ICPC-1, ICPC-2, ICD-10) kesken tehtiin Kvistin ja Savolaisen julkaisun (2012) avulla. Liitetiedostoihin 3 ja 4 on koottu miten eri taudit on kirjattu eri diagnoosikoodistoihin, sekä mitkä lisäkoodit viittaavat mihinkin kansantautiin, kun pysyväisdiagnoosi puuttui käytetyistä datoista. Nämä lisäkoodit on poistettu ICD-10 tautiluokista, ettei sama koodi tulisi kahteen kertaan hinnastoon ja vääristäisi hintaa. Kansantaudit oli merkittävä tutkimuskohde kustannussäästölaskelmissa, minkä takia niille haettiin omat hintansa.

Tautien lisäksi jaottelu hinnastoa varten tehtiin myös eri ammattiryhmille. Koska Hämeenlinnan data ei sisältänyt yhtä tarkkoja ammattiryhmien jaotteluita kuin JyTe (esim. erikoislääkäri, työterveyslääkäri, päivystyslääkäri yms.), jaettiin ammattiryhmät karkeisiin ryhmiin, jotka nähdään taulukosta 1. Ammattiryhmien yhteensovittaminen eri datojen kesken löytyy liitteistä 1 ja 2.

lääkärit
terveydenhoitajat
sairaanhoitajat
muut
ammattiryhmät
fysioterapeutit
hammaslääkärit
suuhygienistit
hammashoitajat.

Taulukko 2. Ammattiryhmien jaottelu hinnastoon

Hinnasto sairauksittain saatiin vain lääkäreille ja fysioterapeuteille. Muiden ammattiryhmien diagnoosienkirjaus oli niin puutteellista, ettei keskiarvolla saatu luotettavaa tulosta. Näiden ammattiryhmien hinnoittelussa käytettiin "standardihinnastoa" julkaisusta: Terveiden ja sosiaalihuollon yksikkökustannukset Suomessa vuonna 2011 (Kapiainen ym., 2014, s.27). Keskiarvohinta antoi kuitenkin melko hyvän hinnan sairauksittain lääkäri- ja fysioterapeuttikäynneille, kun sitä vertasi Kapiaisen, Väisäsen ja Haulan (2014, s.27) julkaisun hinnastoon ammattiryhmille.

Hinnastoa laskiessa JyTe-datasta jätettiin pois erikoissairaanhoidon (ESH) käynnit, koska Hämeenlinnan data sisälsi vain perusterveydenhuollon (PTH) käynnit. Lisäksi hinta laskettiin vain yhden päivän mittaisille käynneille. Tämä johtui siitä, että Hämeenlinnan data ei sisältänyt hoidon pituuksia. Myös nollahintaiset käynnit poistettiin hinnastoa laskiessa, koska kunnalle ei ole ilmaista käyntiä ja se olisi vääristänyt keskiarvoa. JyTen datasta toisin sanoen laskettiin keskiarvo, ei-nollahintaisille ja yhden päivän mittaisille PTH hoitokäynneille.

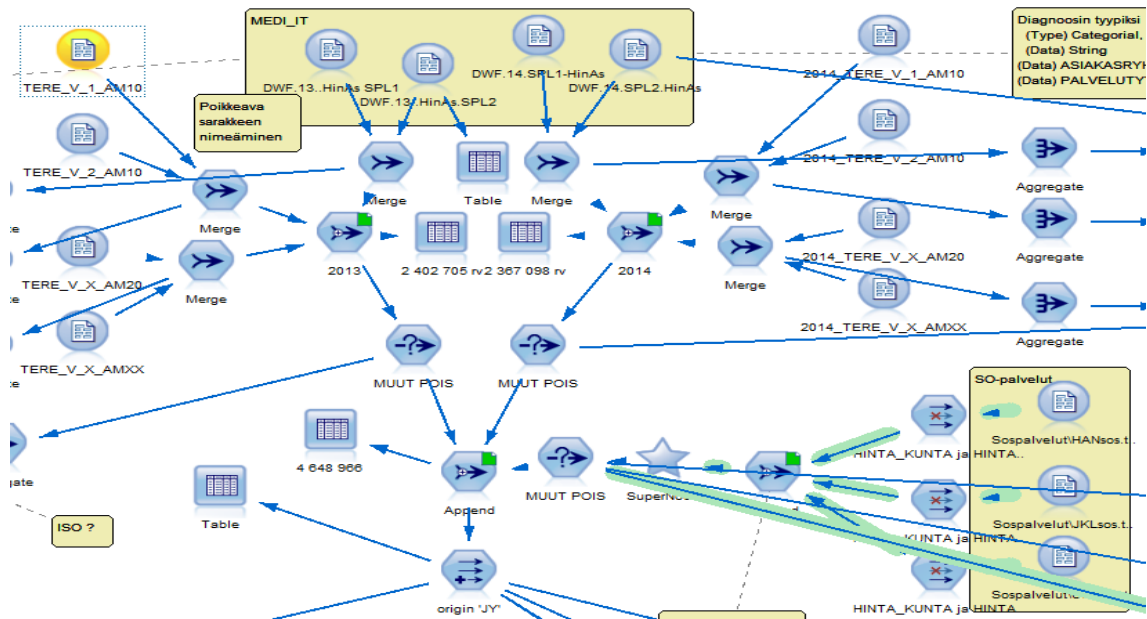
Hinnaston siirto Hämeenlinnan ja Kainuun datoihin onnistui jaottelemalla datat kuten JyTe-data: Vain PTH käynnit, yhden päivän mittaiset, ei-nollahintaiset. Lisäksi

kansantaudit ja muut taudit eroteltiin datasta, joka oli hieman haastavampaa kuin JyTessä, koska Hämeenlinnan data sisälsi kahta eri diagnoosikoodistoa, ICD-10 ja ICPC-2. Kainuun data taas sisälsi diagnoosikoodit ICPC-1, ICPC-2 ja ICD-10. ICPC-1 jaottelu tehtiin Kvistin ja Savolaisen (2012) julkaisun, sekä liitteen 4 avulla. Lisäksi Kainuun datassa hinta lisättiin vain sellaisille käynneille, joilla ei ollut aiempaa hintaa annettuna. Koska Kainuun datassa joissain käynneistä oli hinta, varmistettiin näin, ettei hinta tullut kahteen kertaan yhdelle käynnille.

Lisäksi Hämeenlinnan ja Kainuun ammattiryhmäjaottelu täytyi tehdä samaan tyyliin kuin JyTe-datassa. Ammattiryhmien jaottelu pyrittiin yhdistämään samankaltaisiksi, mutta täysin samanlaisiksi niitä ei saatu datojen eroavaisuuksien vuoksi. Ammattiryhmien yhteensovittaminen eri datojen kesken löytyy liitteistä 1 ja 2.

Jatkoa ajatellen perinteisen kirjausdatan lisäksi olisi hyvä saada rinnalle käynnin kuvaus tekstimuotoisena. Näin saataisiin lisätietoa käynnistä ja asiakkaan diagnooseista. Lisäksi pysyväiskoodin saaminen kirjauksiin helpottaisi erilaisten pysyväissairauksien, kuten kansansairauksien analysoinnissa.

4 KÄYTETYT MENETELMÄT

KUVIO 1. Käytetty menetelmä

5 ASIAKASRYHMIEN MÄÄRITTELY

Kustannuslaskennan näkökulmasta tärkeää oli pystyä määrittämään ne asiakasryhmät, joiden hoidon ja palvelukokonaisuuksien järjestämisestä ja tuottamisesta syntyy eniten kustannuksia. Asiakasryhmien määrittelyä tehtiin sekä kirjallisuuteen perustuen että klusteroimalla käytössä olevaa aineistoa ja asiakastapahtumia kustannusten näkökulmasta samankaltaisiin ryhmiin. Keskeisimmiksi asiakasryhmiksi, joihin vaikuttamalla saataisiin suurin terveyst- ja kustannushyöty aikaan, olivat paljon palveluja käyttävät ja tarvitsevat sekä eri kansansairausryhmiin kuuluvat (erityisesti riskiryhmiin kuuluvat). Seuraavassa kuvattuna tarkemmin asiakasryhmien määrittäminen aineistosta sekä kustannusten laskemisen periaatteet.

5.1 Paljon palveluja käyttävät

Paljon palveluja käyttävät on tunnistettu asiakasryhmäksi, joiden palveluista muodostuvat kustannukset kattavat yli 80 % terveydenhuollon kokonaiskustannuksista (Leskelä ym. 2013). Paljon palveluja tarvitsevien ja käyttävien asiakkaiden tunnistamisen kriteereistä tai hoidon kustannuksista on kuitenkin vähän systemaattista tutkimusta (VTV 2017).

Tässä tutkimuksessa tarkoituksena oli selvittää palveluita käyttävien asiakasryhmien kustannuksia ja palveluiden käyttöä suhteessa muihin asiakasryhmiin. Koska tämän asiakasryhmän määrittelyä on tehty useilla tavoilla, tehtiin asiakasryhmän tunnistamisen tueksi kirjallisuuskatsaus aikaisempaan tutkimuskirjallisuuteen. Katsaus osoitti, että paljon palveluja tarvitsevista ei ole yksiselitteistä määritelmää. Käyntien perusteella monissa tutkimuksissa paljon palveluita tarvitseviksi on määritelty asiakkaat, joilla palvelutapahtumien alaraja on 4-8 käyntiä vuodessa (mm. Jyväskylä ym. 1998, Koskela ym. 2010, Ondler ym. 2014). Toisaalta ryhmä on voitu rajata suhteellisten osuuksien mukaan, esimerkiksi eniten palveluja käyttävänä kvartaalina tai ylimpänä 5-10 prosenttina (Pymont ym. 2015, Jørgensen ym. 2016). Määrittelyn luotettavuus tarkentuu, jos käytettävissä on seurantatietoja useammalta vuodelta ja palveluiden käytön tarve on toistuvaa. Paljon palveluita tarvitsevat voidaan rajata myös kustannusten perusteella, mutta tästä tutkimustietoa oli saatavilla vähemmän (Ruohonen ym. 2016).

JyTe-datassa paljon palveluja käyttävät päädyttiin määrittelemään kustannusten perusteella. Lähtökohtana on, että tarkastelu tehdään kustannusten mukaan. Palvelujen käytön perusteella tehtävä jaottelu ei sovi, koska sosiaalihuollon palveluiden osalta ei ollut tietoa tapahtumien kestosta.

Rajaus paljon palveluja käyttäviin tehtiin niin, että tämä ryhmä käytti **80 %** kokonaiskuluista. Lisäksi ryhmäläisten tulisi täyttää kriteerit **molempina vuosina** 2013 ja 2014. Asiakkaiden vuosikuluja rajaa laskettiin sille tasolle, että molempina vuosina rajan ylittävien kokonaiskuluista tulisi 80 % kokonaiskuluista. Rajaksi tuli yli **615 €** vuodessa. Näin rajaamalla paljon käyttävien **asiakkaiden lukumääräksi tuli 30 %** kontaktissa olleista 138 00 asiakkaasta. Mikäli otettaisiin pelkästään kalleimmat 10 % asiakkaista kahden vuoden ajalta, heidän kustannuksensa olisivat 58% kokonaiskuluista.

Paljon käyttävistä noin 80 %:lla on kansantauti-diagnoosi (diagnoosien kattavuus 25 %). Vähän käyttävistä 40 %:lla on jo kansantauti-diagnoosi.

Kun paljon käyttävien ryhmä oli määritelty, kaikki asiakkaat ryhmiteltiin kansantautien mukaan. Mikäli JyTe-datassa asiakkaalla on pää- tai sivudiagnooseissa maininta kansantaudista, hänet merkitään kyseisen kansantaudin sairastajaksi.

5.2 Kansansairaudet

Tutkimuksessa tarkasteltiin keskeisimpien kansansairauksien asiakasryhmiä ja kustannusten jakautumista. Asiakasryhmät rajattiin aineistosta erikoissairaanhoidon ICD-10 –diagnoosikoodien sekä perusterveydenhuollon ICPC-2 koodiston avulla. Tarkasteluun valitut kansantautiryhmät olivat ICD-10-koodiston mukaan luokiteltuna seuraavat:

1. Diabetes (E11-E14)
2. Sydän- ja verisuonitaudit (I00-I99)
3. Krooniset keuhkosairaudet (J23-J99)
4. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet (M00-M99)
5. Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt (F00-F99)
6. Syöpätaudit (C00-D48)

Näiden tautiryhmien sisällä tehtiin päädiagnoosiluokissa joitakin tarkempia rajauksia, jotta saatiin mukaan mahdollisimman tarkasti pitkäaikaissairaudet, joihin elintavoilla ja -olosuhteilla voidaan vaikuttaa. Esimerkiksi keuhkosairauksien ryhmästä rajattiin pois akuutit infektiot ja oireet (J00-J22). Toisaalta, diagnoosiluokkien ulkopuolelta haettiin täydennyksiä muista diagnoosiryhmistä, mikäli oirekuva liittyi valittuihin kansansairauksiin. Esimerkiksi sydän- ja verisuonitauteihin sisällytettiin myös hermoston sairauksiin sisältyvät avoverenkiertohäiriöt (G45-46). Näin saatiin asiakasryhmiin sisällytettyä myös ne, joilla diagnoosi oli mahdollisesti annettu ennen aineistossa mukana olevaa hoitojaksoa, mutta diagnoositietojen perusteella hoidettiin kuitenkin

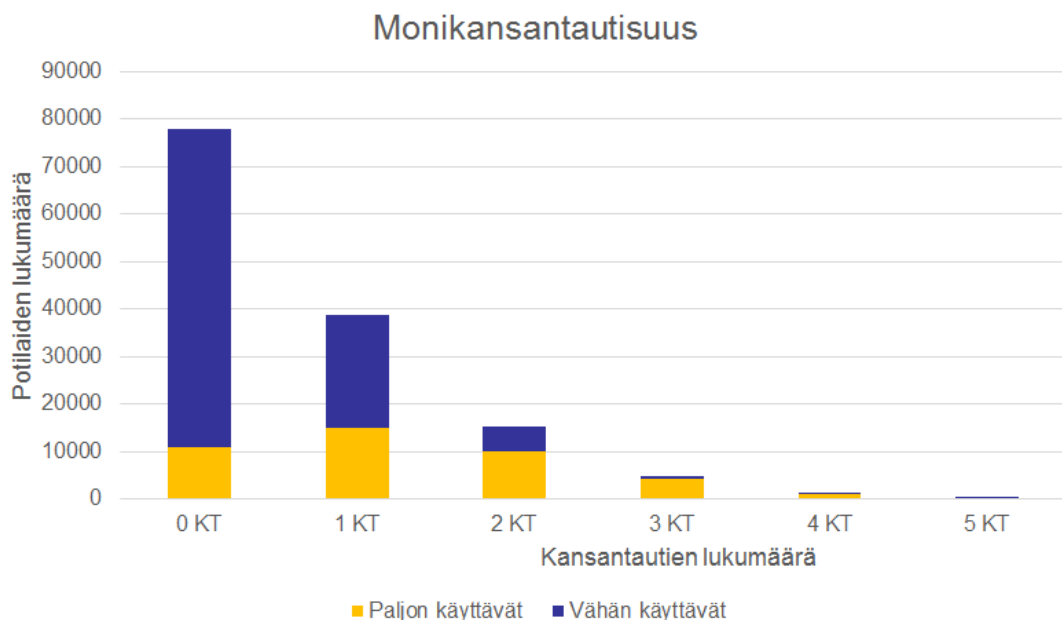
tarkasteluun valittua sairautta (mm. Z86.7 asiakas, jolla on aikaisemmin esiintynyt verenkiertoelinten sairauksia).

Jatkotarkasteluissa päädiagnoosiluokista tehtiin tarkempia analyyseja. Esimerkiksi muistisairaudet rajattiin omaksi kokonaisuudeksi mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöistä (F00-F03), ja mukaan lisättiin Alzheimerin taudin ICD-10 koodit (G30-G32).

5.3 Monikansantautisuus

Seuraavaksi tarkasteltiin monen kansantaudin yhdistelmää ja monitautisuuden kustannusvaikutusta. Asiakkaille määriteltiin, montako kansantautia kullekin löytyy. Kansantautien lukumäärän mukaisesti heidät jaettiin ryhmiin ja ryhmien kaikkien asiakkaiden yhteenlaskettu vuosikustannus laskettiin. Samalla eriteltiin, paljonko ryhmän vuosikustannuksista tulee paljon käyttävien ryhmään kuuluvilta.

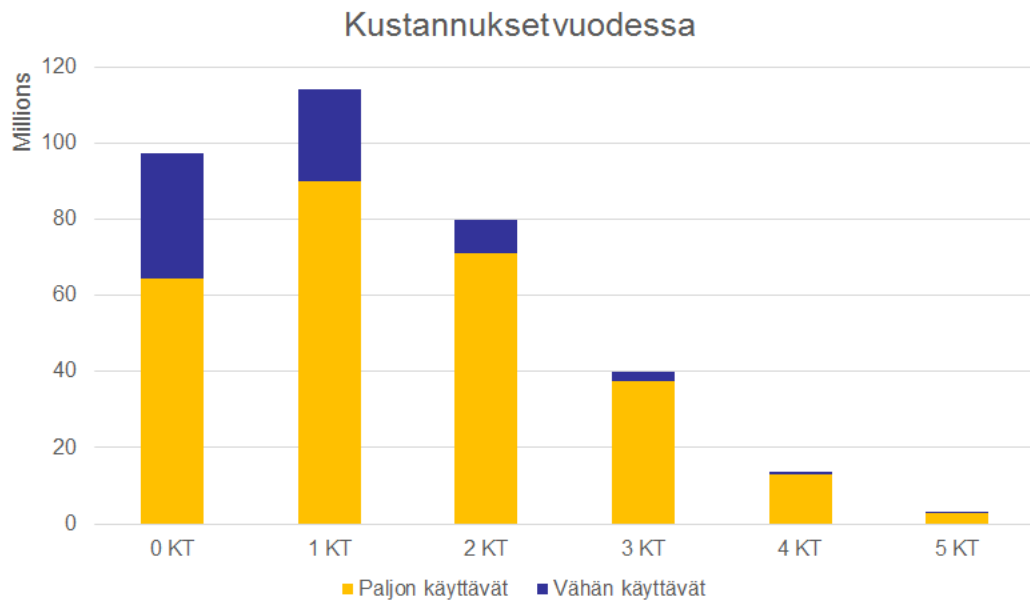
Kuvassa 2 on esitetty asiakasmäärät eri kansantautien lukumäärän mukaan kategorisoituna. Kuvassa pylväät kuvaavat asiakkaiden lukumäärää. Pylväs on jaettu erikseen sekä paljon palveluja käyttäviin että normaali määrän palveluja käyttäviin. Kuvasta voidaan havaita kuinka paljon palveluja käyttävien osuus lisääntyy, kun kansantautien lukumäärä kasvaa. Paljon kansantauteja omaavien asiakkaiden lukumäärä on sitä vähäisempi, mitä useampia kansantauteja asiakkaalla on.

KUVIO 2. Asiakkaiden lukumäärät ja palvelujen käytön profiili kansantautien mukaan kategorisoituna

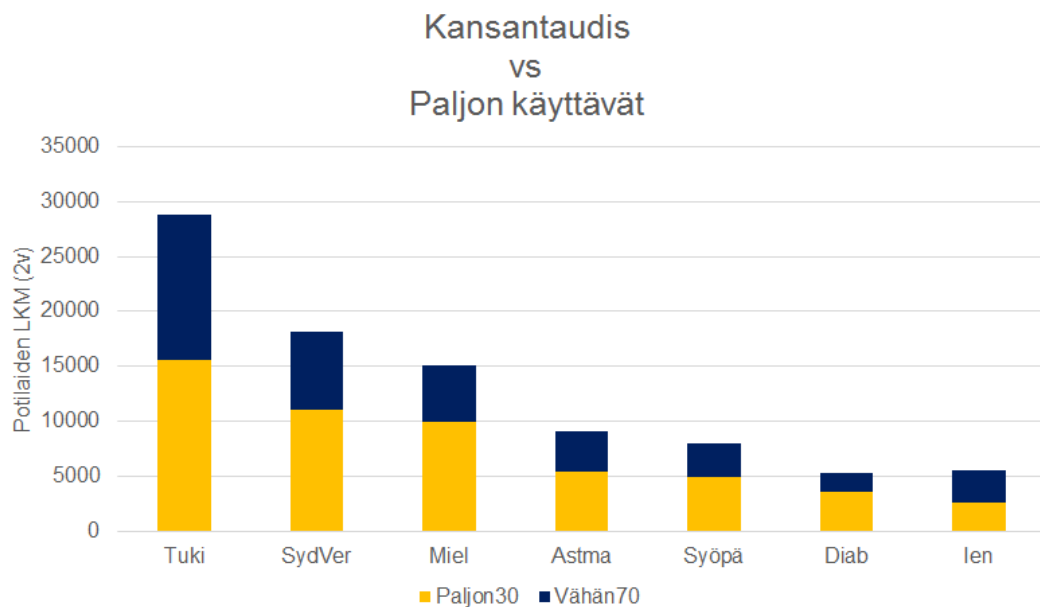
Oletuksena oli, että asiakkaan kustannukset ovat korkeammat, mikäli hänellä on useita kansantauteja. Siinä tapauksessa vähemmän asiakkaita sisältävän pylvään kustannukset asiakasta kohden ovat isommat kuin vähempien tautien pylväissä. Näin pylvään kokonaiskustannus pitää määrittää laskemalla pylvään kunkin asiakkaan kustannukset

yhteen. Koska yhden kansantaudin asiakkaila oli kalliimmat kulut kuin nollalla kansantaudilla, heidän kokonaiskulunsa kasvavat isommiksi kuin nolla-asiakkaiden, vaikka nolla-kansantautisten määrä onkin isompi (kuva 3). Kahden kansantaudin tolpan asiakkaiden lukumäärä ei nouse niin isoiksi, että se nostaisi heidän kokonaiskulunsa isommiksi kuin yhden kansantaudin tolpassa.

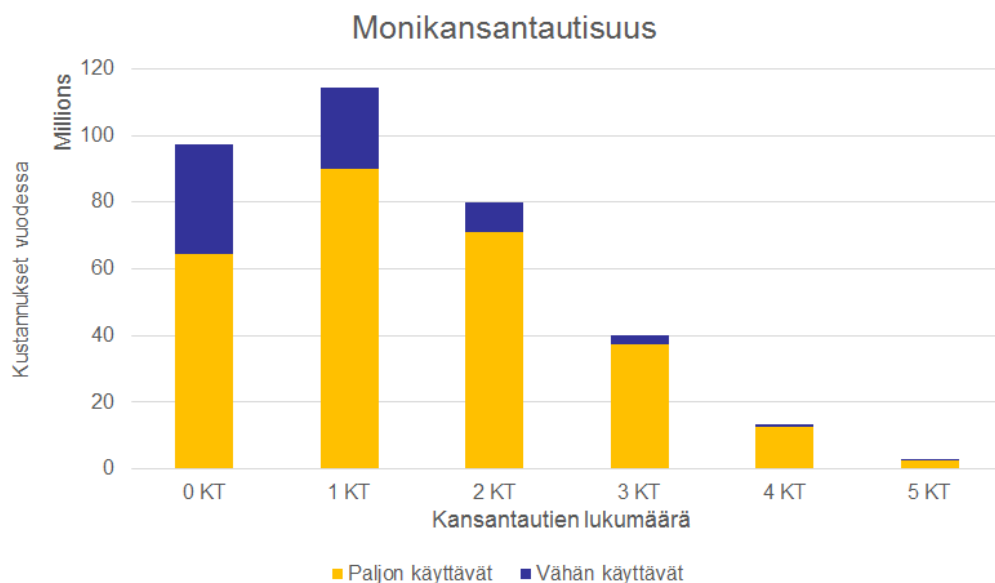
KUVIO 3. Kustannukset eri kansantautien lukumäärän mukaan esitettynä

Vastaavanlainen jaottelu tehtiin kansantaudeittain. Kuvassa 4 on esitetty asiakkaiden lukumääriä kansantaudeittain sekä mikä osuus heistä on paljon käyttäviä. Tässä on huomattavaa, että kunkin asiakkaan kaikki kansantaudit tulevat kaikkiin kansantauti pylväisiin, joita tauteja asiakas edustaa.

KUVIO 4. Asiakasmäärät eri kansantautiryhmissä sekä kansantautikohtainen palveluprofiili

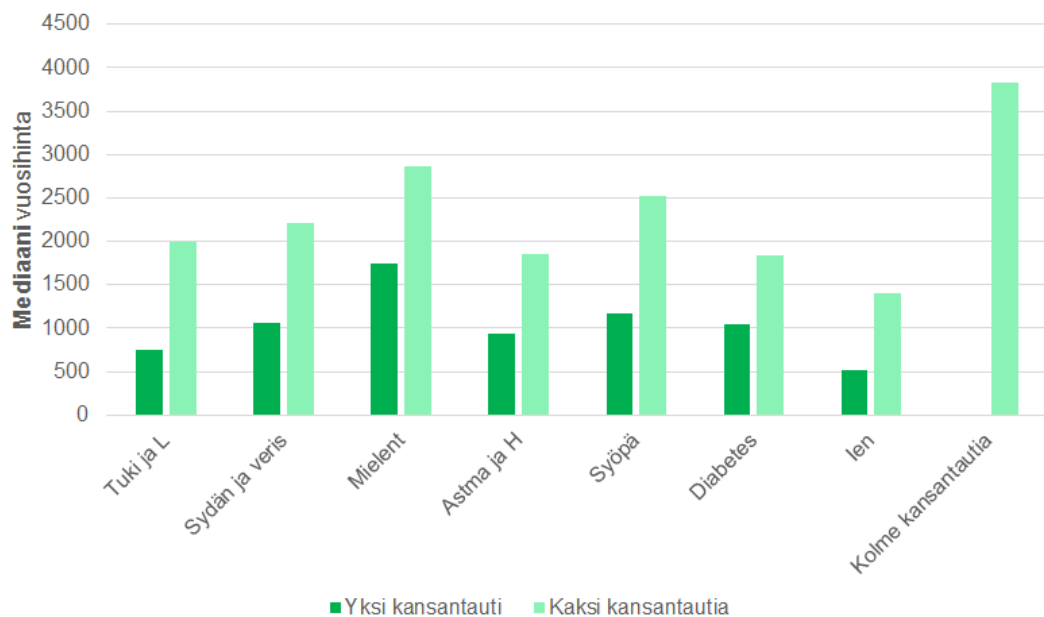
Kun kansantaudin hinta kerrotaan asiakkaiden lukumäärällä, saadaan kansantaudin kokonaiskustannus vuodessa. Tässäkin tapauksessa saattaa harvinaisempi, mutta kalliimpi tauti nousta isoksi. Toisaalta halvempi tauti suuremmalla asiakasmäärällä voi nostaa kokonaiskulut isoiksi. Tässä on huomattava, että sama asiakas voi kuulua useampaan kansantautiryhmään. Tällöin hänen asiakaskuluja käytetään kaikkien näiden tautien kulujen summassa. Tästä johtuen tolppien summa on suurempi kuin JyTe-datan kokonaiskulut. Ongelma vaatisi monisairaiden asiakkaiden kulujen erittelyä.

KUVIO 5. Kustannukset kansantautien lukumäärän mukaan ilman tautikohtaista erittelyä

Yksi ratkaisu tähän on laskea vain yhden kansantaudin asiakkaiden vuosikulut kansantaudeittain (kuva 5). Monitautisuuden kustannuslisä on sitten huomioitu niin, että yhden taudin asiakkaita verrataan kaksi-tautisiin, joilla on myös kyseinen vertailussa oleva tauti. Näin voi arvioida miten kulut kasvavat kyseisellä taudilla, kun mukana on toinen kansantauti. Lisäksi viimeisenä on kolmen kansantaudin mediaanihintaa. Kolmessa taudissa ensimmäinen tauti voi vaikuttaa toiseen sekä kolmanteen tautiin sekä lisäksi taudit kaksi ja kolme vaikuttavat toisiinsa.

Tarkemmat vaikutukset saataisiin vertailemalla tiettyjä kansantautipareja sekä tiettyjä kolmen taudin yhdistelmiä (kuva 6).

KUVIO 6. Kansantautiparien kustannukset vuositasonalla

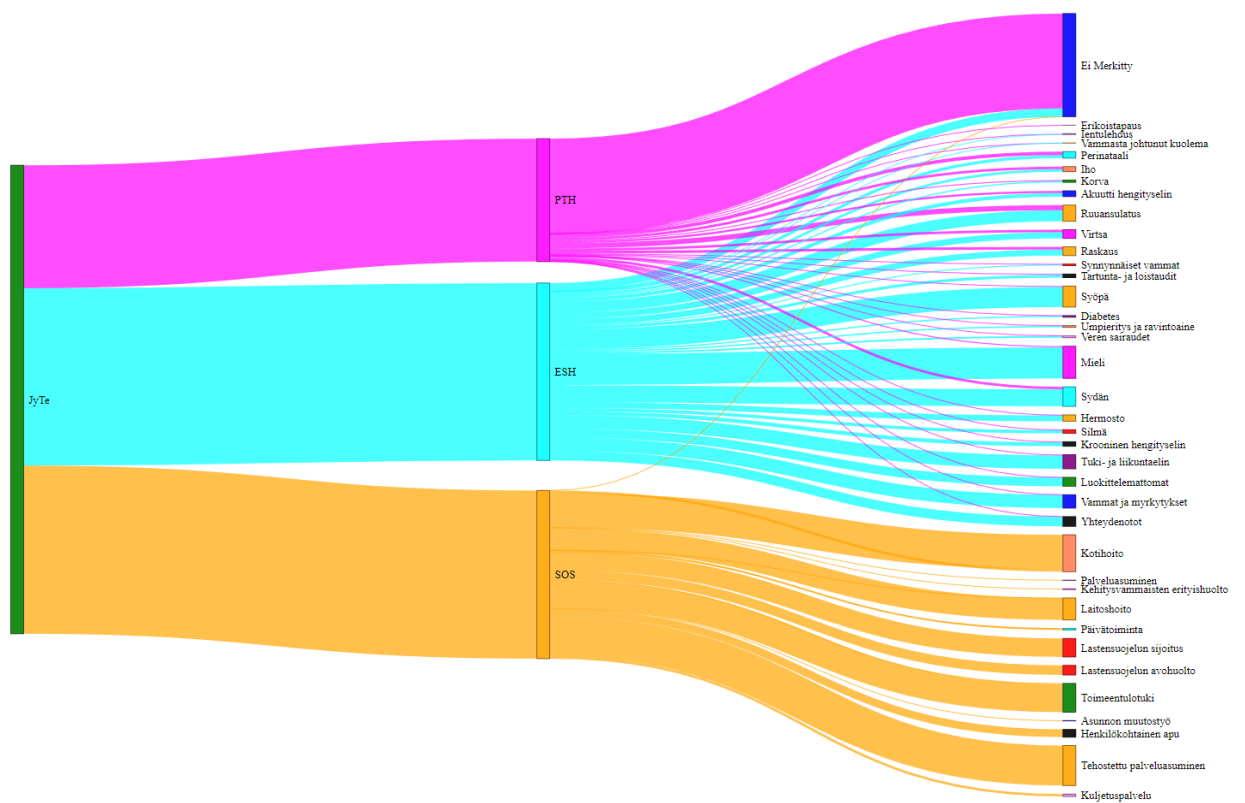
6 TULOKSET

Nykytilan kustannusanalyseissa tavoitteena oli aluksi määrittää eri alueiden kaikki sote - kustannukset, jaotella se tämän jälkeen perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon sekä sosiaalipalvelujen kustannuksiin ja edelleen asiakasryhmä-, sairaus- ja palvelukokonaisuuskohtaisiin kustannuskertymiin. Tämän lisäksi tehtiin määritykset kustannuskertymistä vielä ikäryhmittäinkin. Seuraavissa kuvissa on esitettyä kustannusten jakautuminen sekä asiakasryhmittäin ja palvelukokonaisuuksittain että ikäryhmäkohtaisesti eri alueilla

Kustannusten jakautumista tarkasteltiin päädiagnoosiluokkien ja palvelutapahtumien mukaan. Keski-Suomen (JYTE) ja Kainuun alueiden aineistossa mukana analyysissä olivat sekä erikoissairaanhoidon (ESH), perusterveydenhuollon (PTH) että sosiaalipalveluiden (SOS) kustannukset. Hämeenlinnan aineistossa käytettävissä olivat vain PTH:n tapahtumatiedot, joille estimoitiin kustannukset.

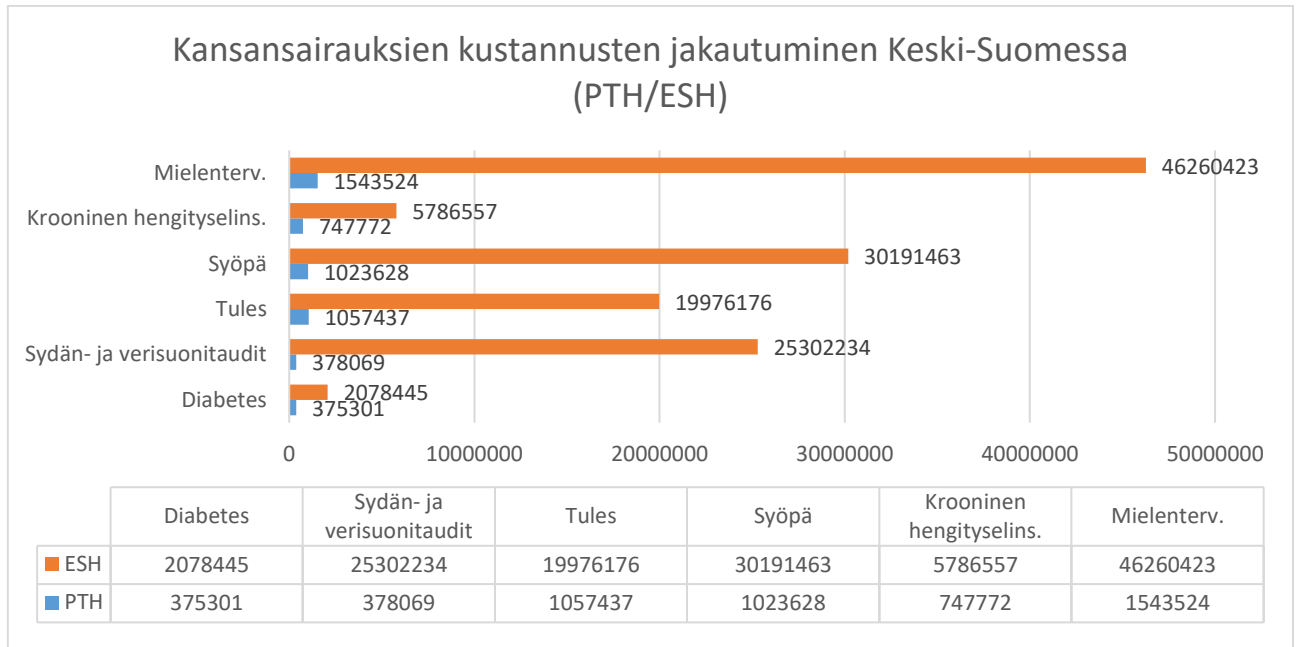
6.1 Kustannusten jakautuminen JYTE -alueella

Keski-Suomen aluella vuosien 2013-2014 kokonaiskustannukset olivat 696 miljoonaa euroa, josta PTH:n osuus oli 182 miljoonaa euroa, ESH:n 263 miljoonaa euroa ja sosiaalipalveluiden 250 miljoonaa euroa (kuva 7). Huomattavaa oli, että PTH:n kustannuksista 77 prosenttia (141 milj. €) kohdistui tapahtumiin, joille ei oltu merkitty mitään diagnoosia. Erikoissairaanhoidossa vastaava osuus oli alle 5 prosenttia (12 milj. €). Päädiagnoosiluokkien vertailuissa terveydenhuollon suurimmat kustannukset olivat mielenterveyden -ja käyttäytymisen häiriöiden hoidossa (47 milj. €), syöpähoidossa (31 milj. €) ja sydän- ja verisuonitautien hoidossa (29 milj. €). Sosiaalipalveluissa suurimmat kustannukset kohdistuivat tehostettuun palveluasumiseen (59 milj. €), kotihoitoon (55 milj. €) ja toimeentulotukeen (43 milj. €).

KUVIO 7. Kustannusten jakautuminen sairaus- ja palvelukokonaisuuskohtaisesti – JyTe

Tarkasteltaessa tarkemmin eri kansantautien kustannusten jakautumista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon osalta voidaan havaita suurimman osan kustannuksista muodostuvan erikoissairaanhoidossa. Tarkasteltaessa lisäksi kustannuksiltaan isompia kansantauteja, on eniten kustannuksia aiheuttavat kansantaudit mielenterveys, syöpä sekä sydän- ja verisuonitaudit (kuva 8)

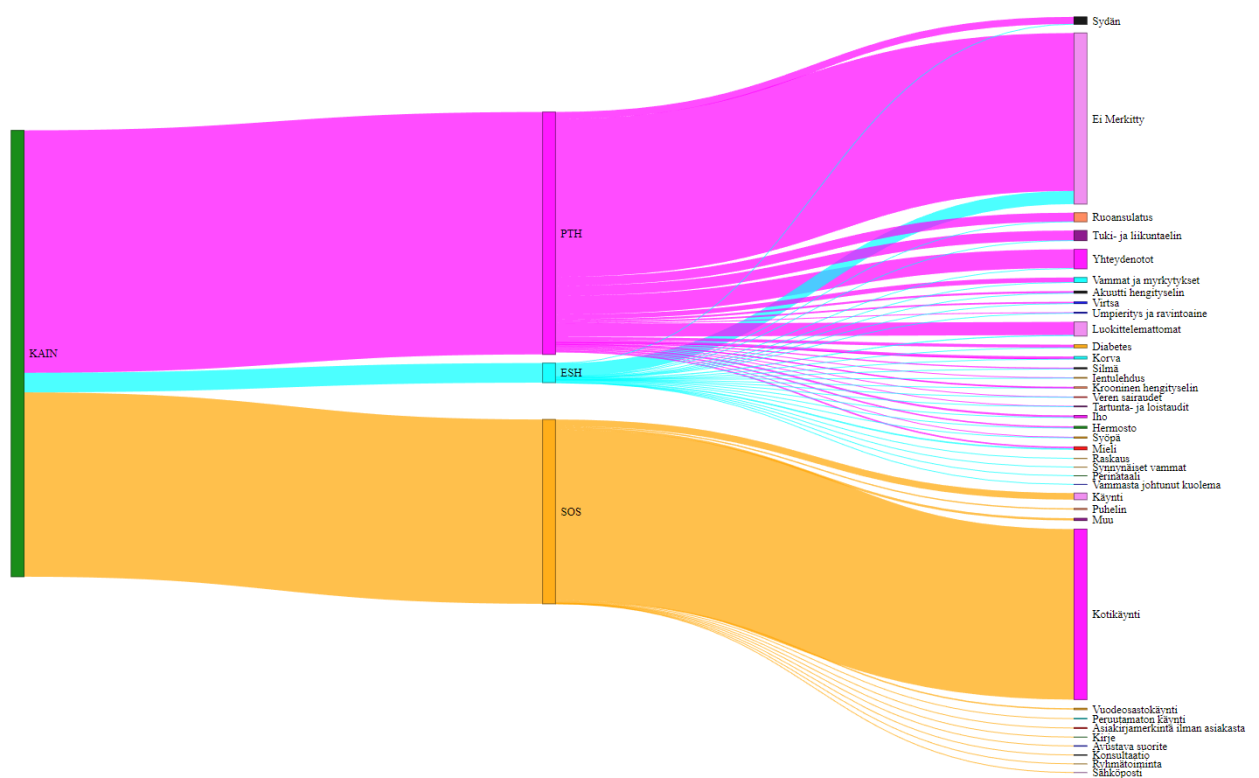

KUVIO 8. Eri kansantautien kustannukset perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa

6.2 Kustannusten jakautuminen Kainuussa

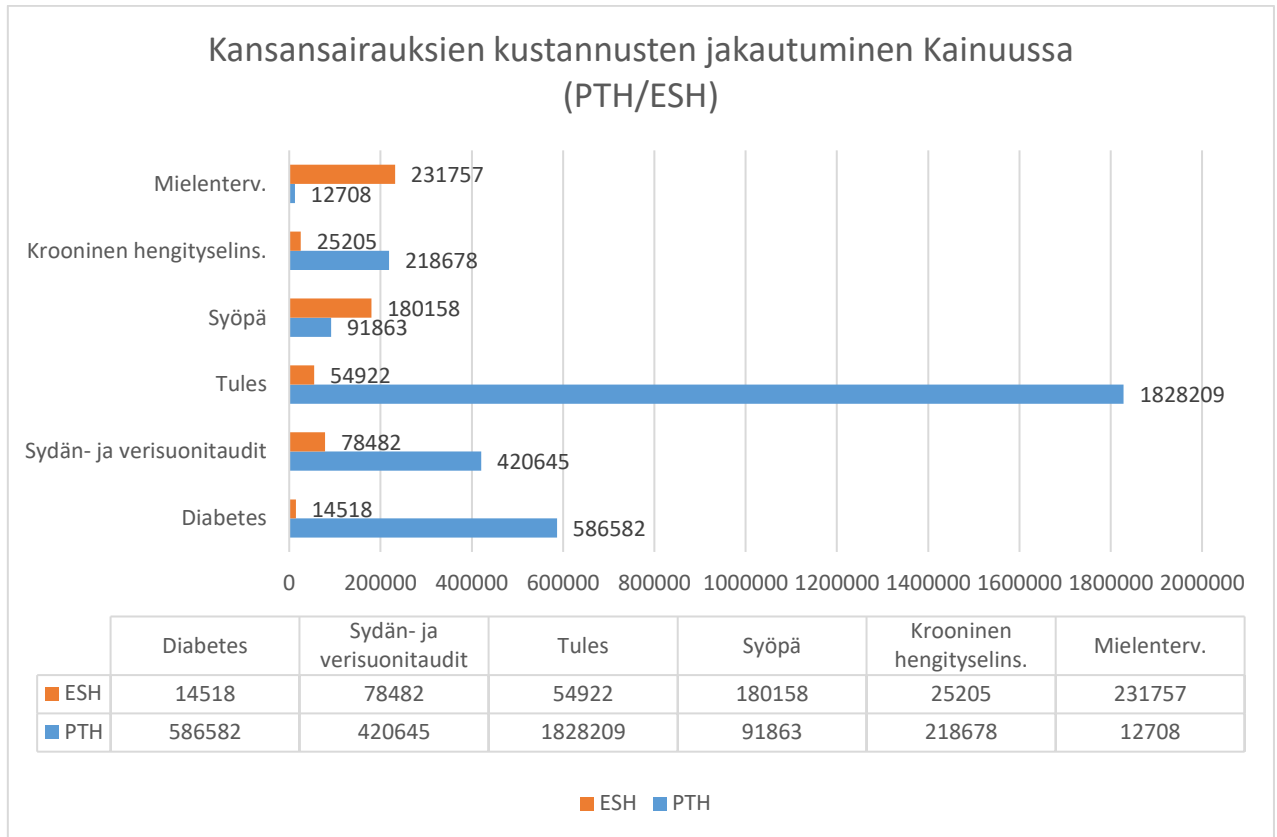
Tässä tutkimuksessa käytössä olleiden aineistojen perusteella Kainuun kokonaiskustannukset olivat 87 miljoonaa euroa, josta PTH:n osuus 48 miljoonaa euroa, ESH:n 4 miljoonaa euroa ja sosiaalipalveluiden 34 miljoonaa euroa. Myös Kainuun alueella valtaosa PTH:n kustannustiedoista oli ilman diagnoosia (31 milj. €, 65 %). JYTE:n kustannusjakaumiin verrattuna, Kainuun ESH:n kustannuksista puuttui huomattavasti suurempi osuus (2,8 milj. €, 68 %). Sosiaalipalveluiden kustannukset kohdistuivat suurelta osin kotihoitoon (31 milj. €, 91 %).

Tässä tutkimuksessa käytössä olleiden aineistojen perusteella Kainuun kokonaiskustannukset olivat 87 miljoonaa euroa, josta PTH:n osuus 48 miljoonaa euroa, ESH:n 4 miljoonaa euroa ja sosiaalipalveluiden 34 miljoonaa euroa. Myös Kainuun alueella valtaosa PTH:n kustannustiedoista oli ilman diagnoosia (31 milj. €, 65 %). JYTE:n kustannusjakaumiin verrattuna, Kainuun ESH:n kustannuksista puuttui huomattavasti suurempi osuus (2,8 milj. €, 68 %). Sosiaalipalveluiden kustannukset kohdistuivat suurelta osin kotihoitoon (31 milj. €, 91 %).

KUVIO 9. Kustannusten jakautuminen sairaus- ja palvelukohtaisesti – Kainuun sote

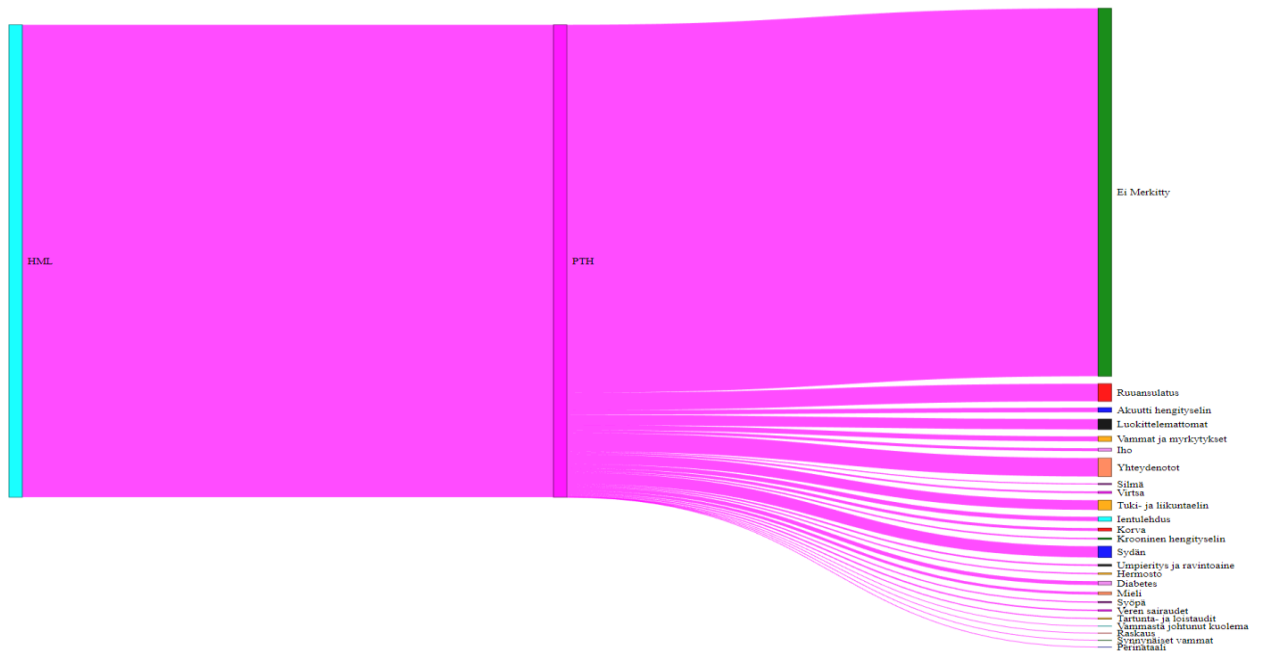
Tarkasteltaessa tarkemmin eri kansantautien kustannusten jakautumista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon osalta voidaan havaita suurimman osan kustannuksista muodostuvan perusterveydenhuollosta. Erikoissairaanhoidon kustannusten pitäisi kuitenkin olla huomattavasti suuremmat. Nämä kustannukset tullaan vielä tarkentamaan tähän raporttiin. Jos nyt tarkastellaan pelkästään erikoissairaanhoidon kuluja, niin kansantaudeista nousevat esille samat kuin Jyväskylän yhteistoiminta-alueellakin eli mielenterveys, syöpä sekä sydän- ja verisuonitaudit. Tarkasteltaessa pelkkiä perusterveydenhuollon kustannuksia esille nousevat kansantaudeista tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, sydän- ja verisuonitaudit sekä diabetes (kuva 10)

KUVIO 10. Kustannusten jakautuminen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kuluihin kansatautiryhmittäin

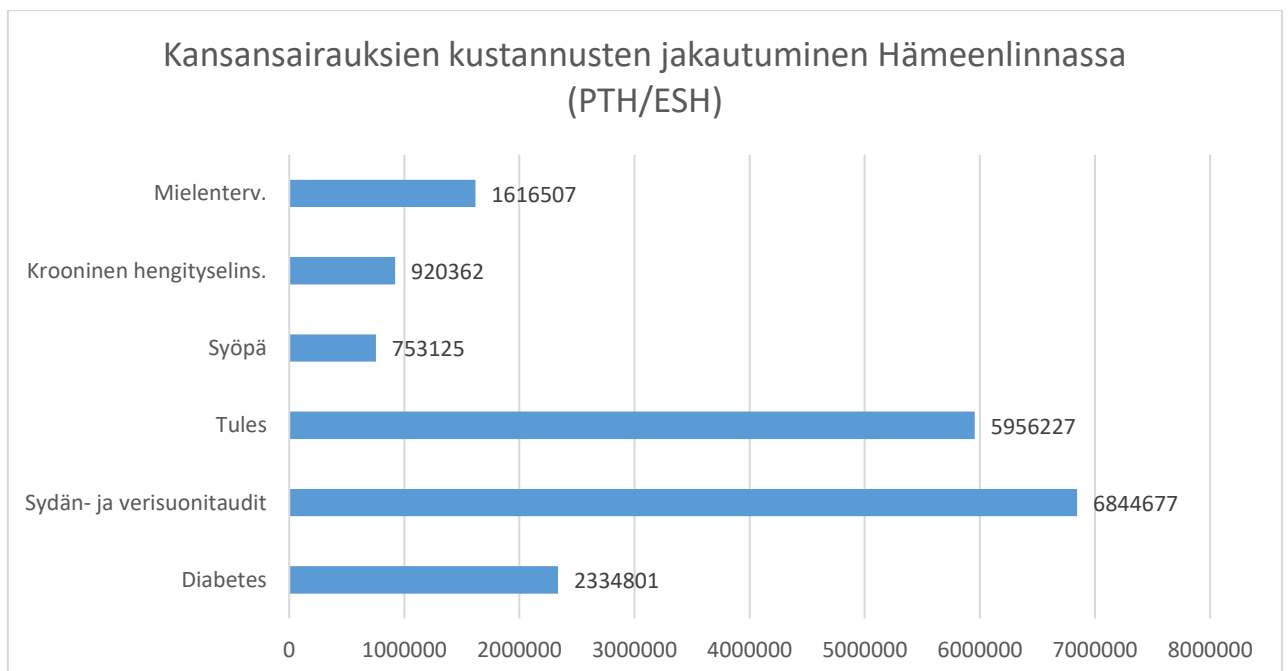
6.3 Kustannusten jakautuminen Hämeenlinnassa

Hämeenlinnan aineistosta tarkastelussa oli käytössä vain perusterveydenhuollon tapahtumatiedot, joiden kokonaiskustannukset olivat 290 miljoonaa euroa. Näistä 77 prosentilla (226 milj. €). ei oltu merkitty diagnoosi- tai tapahtumatietoja (kuva 11). Vastaava osuus merkitsemättömiä tietoja oli myös JYTE-aineistossa.

KUVIO 11. Kustannusten jakautuminen sairaus- ja palvelukohtaisesti – Hämeenlinna

Tarkasteltaessa kustannuksiltaan suurimpia kansantauteja Hämeenlinnan perusterveydenhuollossa esille nousevat tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, sydän- ja verisuonitaudit, mielenterveys sekä diabetes (kuva 12).

KUVIO 12. Perusterveydenhuollon kustannusten jakautuminen Hämeenlinnassa kansantautiryhmittäin

7 POHDINTA

Tässä raportissa tarkasteltiin sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusten jakautumista asiakasryhmittäin ja palveluluokittain. Tutkimus toi esille useita aineistoihin liittyviä tekijöitä, jotka saattavat vaikuttaa havaittuihin tuloksiin.

Keski-Suomen (JYTE), Kainuun ja Hämeenlinnan alueilta käytössä olivat vuosien 2013-2014 sosiaali- ja terveydenhuollon rekisteriaineistot, joista tehtiin asiakasryhmien määrittelyt diagnoosikoodien mukaan ja liitettiin tapahtumiin kustannustiedot. Keski-Suomessa käytössä olivat alkuperäiset hintatiedot, mutta muilla alueilla jouduttiin käyttämään estimoituja hintoja. Lähtökohtaisesti aineistot erosivat myös siten, että Hämeenlinnassa tiedot koskivat ainoastaan perusterveydenhuoltoa ja Kainuussa sekä Keski-Suomessa oli perusterveydenhuollon tietojen lisäksi mukana myös erikoissairaanhoidon sekä sosiaalipalvelujen kustannukset.

Kustannusten välillä löytyi selkeitä eroavaisuuksia, joista suurin oli erikoissairaanhoidon kulut Kainuun soten osalta. Nämä kustannukset pitäisi olla huomattavasti suuremmat, joten selittävänä tekijänä on mitä todennäköisemmin puutuva suoritekohtainen kustannustieto. Tämä kokonaisuus tullaan tarkistamaan seuraavassa vaiheessa. Muita selittäviä tekijöitä eroavaisuuksiin saattavat olla:

- palveluintegraatio → kustannusten erottaminen vaikeaa
- kustannusten estimointi
- erilaiset tavat kirjata
- väestörakenne

Huomioitavaa on myös, että kerätty data on vuosilta 2013-2014. tämän jälkeen käytännöt ovat muuttuneet joiltakin osin, esim. kirjaamisen tarkkuus on parantunut huomattavasti.

Jatkokehitysehdotuksia:

- kirjaamiskäytännöt; erityisesti perusterveydenhuollon tapahtumat → tietoa esim. ennaltaehkäisevistä käytännöistä, mikä on käyntien sisältö
- pysyväisdiagnoosien käyttö vastaavissa analyyseissa
- hintatiedot liitetään suoritteisiin → reaaliaikainen toiminnan tuloksellisuuden seuranta mahdollista

Jatkokehitysehdotuksia & väestön terveyden edistämisen työkalujen hyödyntäminen

- tarkemmat diagnoosi-, toimenpide- ja hintatiedot mahdollistavat terveydenhuollon prosessien vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden arvioinnin.
- voidaan käyttää väestön terveyden edistämisen analyyttisiä työkaluja, jotka tuovat yhteen useita tietolähteitä ja mahdollistavat valtakunnallisesti ja paikallisesti kokonaiskuvan muodostamisen järjestelmän toiminnasta (tehokkuudesta), sote-kustannuksista, palveluiden käytöstä ja palvelutarpeista.

- arviointi on mahdollista, kun voidaan yhdistää järjestelmäkohtaiset vaikuttavuuden mittarit, palvelujen käyttöä kuvaavat mittarit sekä tiedot palvelunkäytön jakautumisesta eri sektoreille ja toimintayksiköille (ESH, PTH, SO)
- kokonaiskuvan saamista edistää, kun käytössä on useita väestötason mittareita ja voidaan tehdä vertailua riski-indikaattoreista, alueen väestön tai asiakassegmentin terveydentilasta sekä palvelujen käyttöasteesta ja tehokkuudesta.
- mittareiden luotettavuutta tulee arvioida ja hyödyntää menetelmiä, jotka ottavat huomioon väestön demografiset tekijät, sairastavuuden ja sosioekonomiset tekijät.
- jatkossa on tarve yhtenäiselle mittaristolle, jolla arvioidaan esim. kansansairauksien hoitoprosessien vaikuttavuutta; ennaltaehkäisy, omahoito; hoito; kuntoutus

Sote-tietojen analysoinnin ja tiedolla johtamisen työkalujen käytön hyötyjä:

- vertailu eri alueiden välillä auttaa tunnistamaan parhaat käytännöt ja kehitystarpeet.
- ohjaa tunnistamaan paikalliset interventiot, jotka vastaavat väestön tarpeita.
- antaa arvioita mahdollisten muutosten laajuudesta ja investointien tuotoista alueelliset ja tilannekohtaiset erot huomioiden.
- optimoi resurssien jakamista eniten tarvitseville alueille.
- tuo ymmärrystä terveydenhuoltojärjestelmän toiminnasta kokonaisuudessaan käytettävissä olevilla resursseilla.

Paljon palveluja tarvitsevat:

- tunnistaminen
- paljon eri alaryhmiä; yhteisasiakkuus (so-te) vs. jompi kumpi, ikä, toimintakyky...
- asiakassuunnitelman käyttöönotto
- tietojen liikkuminen, parempi hoidon laatu ja vaikuttavuus?

LÄHTEET

Kvist, M., & Savolainen, T. 2012. ICPC-2–Perusterveydenhuollon kansainvälinen luokitus. Helsinki: Suomen Kuntaliitto. Haettu osoitteesta <http://shop.kunnat.net/download.php?filename=uploads/p20100309095440223.pdf>

Kapiainen, S., Väisänen, A., & Haula, T. 2014. Terveiden- ja sosiaalihuollon yksikkökustannukset Suomes-sa vuonna 2011. Raportti: 2014_003. Haettu osoitteesta http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/114683/THL_RAPO3_2014_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Komulainen, J. ym. (2011). Tautiluokitus ICD-10. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Haettu osoittees-ta <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085423>

FINLEX. (2018) Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992 - Ajantasainen lainsäädäntö. Haettu osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920734>

FINLEX. (2018) Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/1992 - Ajantasainen lainsäädäntö. Haettu osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920912#L5aP26a>

LIITTEET

Liite 1:

Hämeenlinnan ja JyTen datojen ammattiryhmät erosivat huomattavasti toisistaan ammattiryhmittäin. Tästä taulokosta nähdään, millä tavoin ammattiryhmät on yhtenäistetty, eli mitkä Hämeenlinnan ammattiryhmät vastaavat JyTen ammattiryhmäluokitteluita. Vastaavuudet on jaettu kahdeksaan eri ryhmään, joiden luokittelu nähdään alla olevista taulukoista. Ammattiryhmät on yhdistetty ristiintaulukoimalla.

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYTen ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
1	Muut lääkärit	Lääkäri	AM10	LYHYTAIKAISHOITO	VT0011
	Lääkärit	Lääkäri	AM10	PÄIVÄSAIRAALAHOITO	VT0009
	Ylilääkärit	Lääkäri	AM10	PITKÄAIKAISHOITO	VT0012
	Erikoislääkärit ja osastonlääkärit	Lääkäri	AM10	Osaston tapaturmavirastomaksu	VT0006
	Työterveyslääkärit	Lääkäri	AM10	LÄÄKÄRIN VASTAANOTTOKÄYNTI	AT0011
		Lääkäri	AM10	TERVEYSNEUVONTAKÄYNTI, LÄÄKÄRI	AT0039
		Lääkäri	AM10	PÄIVYSTYSKÄYNTI LÄÄKÄRILLÄ	AT0012
		Lääkäri	AM10	KOULU- JA OPISKELIJATERVEYDENHUOLTOKÄYNTI, LÄÄKÄRI	AT0049
		Lääkäri	AM10	ERIKOISLÄÄKÄRIKÄYNTI	AT0095
		Lääkäri	AM10	TÄHYSTYSTUTKIMUS	AT0015

		Lääkäri	AM10	ERIKOISTUTKIMUS	AT0014
		Lääkäri	AM10	AVOH.KÄYNTI, PTH Päiv	AT4001
		Lääkäri	AM10	JOUKKOTARKASTUSKÄYNTI	AT0094

Jokaisessa taulukossa on 1. sarakkeessa numeroluokka, joka vastaa datan käsittelyssä käytettyjä numeroluokkia. 2. sarakkeessa nähdään Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu. 3. sarakkeesta ilmenee JyTEn ammattiryhmäluokittelu. Viimeiset kolme saraketta, AM_TUNNUS, TPTU_NIMI ja TPTU_TUNNUS ovat JyTen datoista löytyviä lisämääritteitä ammattiryhmille, joilla ammattiryhmät saatiin tarkasti haettua. Vastaavaa jaottelua ei Hämeenlinnan datasta löytynyt.

1. Ryhmä: Lääkärit

2. Ryhmä: Sairaanhoitajat

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYTen ammattiryhmäluokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
2	Sairaanhoitajat	Sairaanhoitaja	AM20	DIABETESHOITAJAKYNTI	AT0097
	Sairaanhoitajat ym.	Sairaanhoitaja	AM20	HOITAJAKYNTI	AT0020
	(ei käytössä)Sairaanhoitajat	Sairaanhoitaja	AM20	REUMAHOITAJAKYNTI	AT0096
	Sairaanhoitajat, kätilöt ym.	Sairaanhoitaja	AM20	KOULU- /OPISKELUTERVEYDENHUOLTO	AT0040
	Kuntohoitajat, jalkojenhoitajat ym.	Sairaanhoitaja	AM20	MUU ERIKOISHOITAJAKYNTI	AT0099
		Sairaanhoitaja	AM20	KIIREINEN HOITAJAKYNTI	AT0019
		Sairaanhoitaja	AM20	TERVEYSNEUVONTAKYNTI	AT0030
		Sairaanhoitaja	AM20	JOUKKOTARKASTUSKYNTI	AT0094
		Sairaanhoitaja	AM20	JALKATERAPIAKYNTI	AT0098
		Sairaanhoitaja	AM20	AVOH.KYNTI, PTH Piv	AT4001

3. Ryhmä: Fysioterapeutit

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYEn ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
3	Fysioterapeutit	Muu ammattiryhm	AM70	FYSIOTERAPIA, TOIMINTATERAPIA	AT0050
	Fysioterapeutit, toimintaterapeutit ym.				
	(ei käytössä)Fysioterapeutit				
	Toimintaterapeutit				

4. Ryhmä: Terveystenhoitajat

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYEn ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
4	Terveystenhoitajat	Terveystenhoitaja	AM30	TERVEYSNEUVONTAKYNTI	AT0030
	Ravitsemusalan asiantuntijat	Terveystenhoitaja	AM30	DIABETESHOITAJAKYNTI	AT0097
		Terveystenhoitaja	AM30	KOULU- /OPISKELUTERVEYDENHUOLTO	AT0040
		Terveystenhoitaja	AM30	HOITAJAKYNTI	AT0020
		Terveystenhoitaja	AM30	KIIREINEN HOITAJAKYNTI	AT0019
		Terveystenhoitaja	AM30	JOUKKOTARKASTUSKYNTI	AT0094

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYTen ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
5	Perushoitajat ja lähihoitajat	Muu ammattiryhm	AM70	HOITAJAKYNTI	AT0020
	Osastonhoitajat	Muu ammattiryhm	AM70	PUHETERAPEUTTIKYNTI	AT0081
	Perushoitajat, lähihoitajat ym.	Muu ammattiryhm	AM70	SOSIAALITYNTEKIJKYNTI	AT0082
	Muut terveydenhuollon erityisasiantuntijat	Muu ammattiryhm	AM70	AVOH.KYNTI, PTH Piv	AT4001
	Sosiaalityöntekijät	Muu ammattiryhm	AM70	KIIREINEN HOITAJAKYNTI	AT0019
	Psykologit	Muu ammattiryhm	AM70	PSYKOLOGIKYNTI	AT0080
	Laboratoriohoitajat				
	Ylihoitajat				
	Kodinhoitajat ja kotiavustajat				

5. Ryhmä: Muu hoitohenkilökunta

6. Ryhmä: Hammaslääkärit

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYTen ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
6	Hammaslääkärit	Lääkäri	AM10	HAMMASLÄÄKÄRIKÄYNTI	ST0011

7. Ryhmä: Hammashoitajat

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYTen ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS

7	Hammashoitajat	Sairaanhoitaja	AM20	OIKOMISHOITO, HOITAJA	ST0014

8. Ryhmä: Hammaslääkärit

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYEn ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
8	Suuhygienistit	Muu ammattiryhmä	AM70	HYGIENISTIKÄYNTI	ST0012
	(ei käytössä)Suuhygienistit				

Liite 2:

Kainuun ja JyTen datojen ammattiryhmät erosivat huomattavasti toisistaan ammattiryhmittäin. Tästä taulukosta nähdään, millä tavoin ammattiryhmät on yhtenäistetty, eli mitkä Kainuun ammattiryhmät vastaavat JyTen ammattiryhmäluokitteluita. Vastaavuudet on jaettu kahdeksaan eri ryhmään, joiden luokittelu nähdään alla olevista taulukoista. Ammattiryhmät on yhdistetty ristiintaulukoimalla. Näitä kahdeksaa eri ryhmää on käytetty data-analyyseissä datojen hinnastojen laskennassa.

Jokaisessa taulukossa on 1. sarakkeessa numeroluokka, joka vastaa datan käsittelyssä käytettyjä numeroluokkia. 2. sarakkeessa nähdään Kainuun ammattiryhmäluokittelu. 3. sarakkeesta ilmenee JyTEN ammattiryhmäluokittelu. Viimeiset kolme saraketta, AM_TUNNUS, TPTU_NIMI ja

NRO DATASSA	Kainuun ammattiryhmäluokittelu	JYTen ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
1	Erikoislaakarit ja osastonlaakarit	Lääkäri	AM10	LYHYTAIKAISHOITO	VT0011
	Laakarit	Lääkäri	AM10	PÄIVÄSAIRAALAHOITO	VT0009
	Muut laakarit	Lääkäri	AM10	PITKÄAIKAISHOITO	VT0012
	Radiologit	Lääkäri	AM10	Osaston tapaturmavirastomaksu	VT0006
		Lääkäri	AM10	LÄÄKÄRIN VASTAANOTTOKÄYNTI	AT0011
		Lääkäri	AM10	TERVEYSNEUVONTAKÄYNTI, LÄÄKÄRI	AT0039
		Lääkäri	AM10	PÄIVYSTYSKÄYNTI LÄÄKÄRILLÄ	AT0012
		Lääkäri	AM10	KOULU- JA OPISKELIJATERVEYDENHUOLTOKÄYNTI, LÄÄKÄRI	AT0049
		Lääkäri	AM10	ERIKOISLÄÄKÄRIKÄYNTI	AT0095
		Lääkäri	AM10	TÄHYSTYSTUTKIMUS	AT0015
		Lääkäri	AM10	ERIKOISTUTKIMUS	AT0014
		Lääkäri	AM10	AVOH.KÄYNTI, PTH Päiv	AT4001
		Lääkäri	AM10	JOUKKOTARKASTUSKÄYNTI	AT0094

TPTU_TUNNUS ovat JyTen datoista löytyviä lisämääritteitä ammattiryhmille, joilla ammattiryhmät saatiin tarkasti haettua. Vastaavaa jaottelua ei Kainuun datasta löytynyt.

1. Ryhmä: Lääkärit

2. Ryhmä: Sairaanhoitajat

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYTen ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
2	(ei käytössä)Sairaanhoitajat	Sairaanhoitaja	AM20	DIABETESHOITAJAKYNTI	AT0097
	Kuntohoitajat jalkojenhoitajat ym.	Sairaanhoitaja	AM20	HOITAJAKYNTI	AT0020
	Sairaanhoitajat	Sairaanhoitaja	AM20	REUMAHOITAJAKYNTI	AT0096
	Sairaanhoitajat ym.	Sairaanhoitaja	AM20	KOULU- /OPISKELUTERVEYDENHUOLTO	AT0040
		Sairaanhoitaja	AM20	MUU ERIKOISHOITAJAKYNTI	AT0099
		Sairaanhoitaja	AM20	KIIREINEN HOITAJAKYNTI	AT0019
		Sairaanhoitaja	AM20	TERVEYSNEUVONTAKYNTI	AT0030
		Sairaanhoitaja	AM20	JOUKKOTARKASTUSKYNTI	AT0094
		Sairaanhoitaja	AM20	JALKATERAPIAKYNTI	AT0098
		Sairaanhoitaja	AM20	AVOH.KYNTI, PTH Piv	AT4001

3. Ryhmä: Fysioterapeutit

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYTen ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
3	Toimintaterapeutit	Muu ammattiryhm	AM70	FYSIOTERAPIA, TOIMINTATERAPIA	AT0050
	Toimintaterapeutti				

	Fysioterapeutit				
	(ei kaytossa)Fysioterapeutit				

4. Ryhmä: Terveystenhoitajat

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYEn ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
4	Ravitsemusalan asiantuntijat	Terveystenhoitaja	AM30	TERVEYSNEUVONTAKYNTI	AT0030
	Terveystenhoitajat	Terveystenhoitaja	AM30	DIABETESHOITAJAKYNTI	AT0097
		Terveystenhoitaja	AM30	KOULU- /OPISKELUTERVEYDENHUOLTO	AT0040
		Terveystenhoitaja	AM30	HOITAJAKYNTI	AT0020
		Terveystenhoitaja	AM30	KIIREINEN HOITAJAKYNTI	AT0019
		Terveystenhoitaja	AM30	JOUKKOTARKASTUSKYNTI	AT0094

5. Ryhmä: Muu hoitohenkilökunta

NRO DATA SSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYEn ammattiryhmä luokittelu	AM_TU NNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUN NUS
5	Henkilokohtaiset avustajat ym.	Muu ammattiryhm	AM70	HOITAJAKYNTI	AT0020
	Apuvalinehuoltaja	Muu ammattiryhm	AM70	PUHETERAPEUTTIIKY NTI	AT0081
	Katilot	Muu ammattiryhm	AM70	SOSIAALITYNTEKIJKY NTI	AT0082
	Kehitysvammaistenhoitajat	Muu ammattiryhm	AM70	AVOH.KYNTI, PTH Piv	AT4001
	Kodinhoitajat ja kotiavustajat	Muu ammattiryhm	AM70	KIIREINEN HOITAJAKYNTI	AT0019
	Kuntoutusohjaaja	Muu ammattiryhm	AM70	PSYKOLOGIKYNTI	AT0080

	Kuulontutkija				
	Laakintavahtimestari				
	Laakintavahtimestari- sairaankuljettajat				
	Mielenterveyshoitajat				
	Muut terapeutit				
	Osastonhoitajat				
	Perus- ja laihoitajat lasten- ja kodinhoitajat y				
	Perushoitajat ja laihoitajat				
	perushoitajalahihoitajat ym.				
	Proteesiteknikko				
	Psykologit				
	Psykoterapeutit				
	Puheterapeutit				
	Röntgenhoitajat				
	Sairaala- ja hoitoapulaiset				
	Sosiaalialan ohjaajat ym.				
	Sosiaalityöntekijät				
	Urheilu- ja liikunnanohjaajat				
	Vastaanoton ja neuvonnan hoitajat				
	Ravitsemussuunnittelija				
	(ei käytössä)Röntgenhoitajat				
	(ei käytössä)Katilot				

6. Ryhmä: Hammaslääkärit

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYTe ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
6	Hammaslaakarit	Lääkäri	AM10	HAMMASLÄÄKÄRIKÄYNTI	ST0011

7. Ryhmä: Hammashoitajat

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYEn ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
7	Hammashoitajat	Sairaanhoitaja	AM20	OIKOMISHOITO, HOITAJA	ST0014

8. Ryhmä: Hammaslääkärit

NRO DATASSA	Hämeenlinnan ammattiryhmäluokittelu	JYEn ammattiryhmä luokittelu	AM_TUNNUS	TPTU_NIMI	TPTU_TUNNUS
8	Suuhygienistit	Muu ammattiryhmä	AM70	HYGIENISTIKÄYNTI	ST0012

Liite 3:

Tässä käydään läpi, mitkä ICD-10 koodit ovat sellaisia koodeja, jotka liittyvät kansantautien hoitoon. Tämän avulla tiedetään onko asiakkaalla kansantauti vai ei, kun datoista puuttui pysyväistautien koodiluokka. Näiden koodien avulla saatiin tarkempi analyysi kansantautia sairastavista asiakkaista.

Kansantaudit ICD-10 koodit

Kansantauti	Tautiryhmän pääkoodi	Tarkennukset/rajaukset/Huomioita
Diabetes	E10-E14	E11 Aikuistyyppin diabetes oleellisin, jos haluaa tarkastella koko ryhmää niin E10-14 PAITSI E12 (aliravitsemus) (Kustannusten kannalta myös komplikaatioita voi ottaa mukaan, H-koodeja mm.) MUITA DIABETEKSEEN LIITTYVIÄ DIAGNOOSEJA: G59.0* Diabeteksen yhden hermon sairaus (E10-E14/.4) G59.0*E10.4 Diabeteksen mononeuropatia; nuoruustyyppin diabetes G59.0*E11.4 Diabeteksen mononeuropatia; aikuistyyppin diabetes G63.2* Diabeteksen monihermosairaus G63.2*E10.4 Diabeteksen polyneuropatia; nuoruustyyppin diabetes G63.2*E11.4 Diabeteksen polyneuropatia; aikuistyyppin diabetes G73.0*E10.4 Diabeteksen amyotrofia; nuoruustyyppin diabetes G73.0*E11.4 Diabeteksen amyotrofia aikuistyyppin diabetes G99.0*E10.4 Diabetekseen liittyvä autonomisen hermoston sairaus, nuoruust. diabetes G99.0*E11.4 Diabetekseen liittyvä autonomisen hermoston sairaus; aikuistyyppin diabetes H28.0 (diabetekseen liittyvä kaihi) H28.0* Diabetekseen liittyvä kaihi H28.0*E10.3 Diabeteksen kaihi; nuoruustyyppin diabetes H28.0*E11.3 Diabeteksen kaihi; aikuistyyppin diabetes H36.0 (diabeettinen verkkokalvosairaus) H36.00* Diabeettinen taustaretinopatia

		H36.01* Diabeettinen makulopatia H36.02* Vaikea diabeettinen taustaretinopatia H36.03* Proliferatiivinen diabeettinen retinopatia H36.09*E10.3 Määrittämätön diabeteksen verkkokalvosairaus; nuoruustyyppin diabetes H36.09*E11.3 Määrittämätön diabeteksen verkkokalvosairaus; aikuistyyppin diabetes I79.2 (diabeteksen perifeerinen angiopatia) I79.2*E10.5 Diabeteksen perifeerinen angiopatia; nuoruustyyppin diabetes I79.2*E11.5 Diabeteksen perifeerinen angiopatia; aikuistyyppin diabetes M14.2* Diabeteksen nivelsairaus M14.2*E10.6 Diabeteksen nivelsairaus; nuoruustyyppin diabetes M14.2*E11.6 Diabeteksen nivelsairaus; aikuistyyppin diabetes M14.6 (diabeteksen neuropaattinen nivelsairaus) M14.6*E10.6 Diabeteksen neuropaattinen nivelsairaus; nuoruustyyppin diabetes M14.6*E11.6 Diabeteksen neuropaattinen nivelsairaus; aikuistyyppin diabetes N08.3* Diabeteksen munuaiskerässairaus N08.30* Diabeteksen munuaiskerässairaus; mikroalbuminuria N08.31* Diabeteksen munuaiskerässairaus; makroalbuminuria N08.32* Diabeteksen munuaiskerässairaus; munuaisen vajaatoiminta N08.39* Diabeteksen munuaiskerässairaus; muu tai määrittämätön diabeettinen munuaissairaus N08.39*E10.2 Diabeteksen nefropatia; nuoruustyyppin diabetes N08.39*E11.2 Diabeteksen nefropatia; aikuistyyppin diabetes O24 Raskaudenaikainen diabetes (O24.3 (määrittämätön raskautta edeltänyt diabetes) sisältyy yllä olevaan) Z83.3 (diabeteksen esiintyminen suvussa) O24.4 (raskausdiabetes) O24.9 (määrittämätön raskauden aikainen diabetes)

		Z86.3 Potilas, jolla on aikaisemmin esiintynyt umpierityksen, ravitsemuksen tai aineenvaihdunnan sairauksia
Sydän- ja verisuonitaudit	I00-I99:	I10-I15 Verenpainesairaudet I20-I25 Iskeemiset sydänsairaudet I26-I28 Keuhkosydänsairaus ja keuhkoverenkierron sairaudet I34 Hiippaläppäviat I35 Aorttaläpän viat I36 Kolmiliuskaläpän viat I37 Keuhkovaltimoläpän viat I47 Kohtausittainen tiheälyöntisyys I48 Eteisvärinä tai eteislepatus I50 Sydämen vajaatoiminta I70-I79 Valtimoiden, pikuvaltimoiden ja hiussuonien sairaudet I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet I60-I69, G45 mukaan G45 Ohimenevät aivojen verenkiertohäiriöt ja lähisukuiset oireyhtymät G46 Aivojen verisuonisairauksiin liittyvät aivojen verisuoniperäiset oireyhtymät Muita mahdollisesti liittyviä relevantteja diagnooseja: Voi ottaa mukaan: T82 Sydämen ja verenkiertoelimistön proteeseista, istutteista, siirteistä tai (implantoiduista) laitteista aiheutuneet komplikaatiot (T82.2 Sepelvaltimon ohitusyhteyden tai läppäsiirteen mekaaninen komplikaatio) Z50.0 Sydänkuntoutus Z86.7 Potilas, jolla on aikaisemmin esiintynyt verenkiertoelinten sairauksia Z94.1 Aikaisemmin tehty sydämensiirto Z95 Aikaisemmin asennettu sydän-verisuoni-istute tai -siirre
Astma ja krooniset keuhkosairaudet	J00-J99 (vähintään rajaus 00-22 pois)	J43 Keuhkolaajentuma J44 Muu pitkäaikainen ahtauttava keuhkosairaus J45 Astma J46 Akuutti vaikea astma J47 Keuhkoputkien laajentuma

Krooniset tuki- ja liikuntaelinsairaudet	M00-M99	M00-M25 Nivelsairaudet M00-M03 Infektioosit nivelsairaudet M05-M14 Tulehdukselliset moninivelsairaudet M15-M19 Nivelrikko M20-M25 Muut nivelsairaudet M30-M36 Muut systeemiset sidekudossairaudet M40-M54 Selkäsairaudet M40-M43 Deformoivat selkäsairaudet M45-M49 Nikamasairaudet M50-M54 Muut selkäsairaudet (selkäpotilaat yhtenä ryhmänä?) M60-M79 Pehmytkudossairaudet M60-M63 Lihasten sairaudet M65-M68 Nivelkalvojen ja jänteiden sairaudet M70-M79 Muut pehmytkudossairaudet M80-M94 Luu- ja rustosairaudet M80-M85 Luun tiheyden ja rakenteen muutokset M86-M90 Muut luusairaudet M91-M94 Rustosairaudet M95-M99 Muut tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	F00-F99	F32-34 Masennus F40 Muut ahdistuneisuushäiriöt F43 Reaktiot vaikeaan stressiin ja sopeutumishäiriöt F51 Ei-elimelliset unihäiriöt F53 Muualla luokittamattomat lapsivuodeajan..... Mukaan lukien Tarkemmin määrittämätön synnytyksen jälkeinen masennus Rajaus F00-03 erikseen
Muistisairaudet		F00-F01 Dementia (F00-03?) G30-32 Alzheimerin tauti
Syöpätaudit	C00-D48	C00-C14 Huulen, suontelon ja nielun pahanlaatuiset kasvaimet C15-C26 Ruuansulatuselinten pahanlaatuiset kasvaimet C30-C39 Hengityselinten ja rintaontelon elinten C40-C41 Luun ja nivelruston pahanlaatuiset kasvaimet C43-C44 Melanooma ja muut pahanlaatuiset ihokasvaimet C45-C49 Mesoteelikudoksen, ääreishermostojen sekä muun pehmytkudoksen... C51-C58 Naisen sukupuolielinten pahanlaatuiset kasvaimet C60-C63 Miehen sukupuolielinten pahanlaatuiset kasvaimet C64-C68 Virtsa-elinten pahanlaatuiset kasvaimet

		C69-C72 Silmän, keskushermoston ja aivohermojen pahanlaatuiset kasvaimet C73-C75 Kilpirauhasen ja muiden umpirauhasten pahanlaatuiset kasvaimet C76-C80 Pahanlaatuiset kasvaimet, joiden sijaintipaikka on epäselvä, C81-C96 Imukudoksen, verta muodostavien kudosten ja lähisukuisten kudosten... C97-C97 Toisistaan riippumatta eri [primaarisissa] D00-D09 Pintasyövät ja muut alkavat syövät D10-D36 Hyvänlaatuiset kasvaimet D37-D48 Kasvu- ja leviämistaipumukseltaan epäselvät MUITA KASVAIMIIN LIITTYVIÄ DIAGNOOSEJA: Voi ottaa näitä mukaan: Z08 Pahanlaatuisen kasvaimen hoidon jälkitarkastus Z09 Muihin tiloihin kuin pahanlaatuisiin kasvaimiin... Z40.0 Pahanlaatuisten kasvainten vaaran takia tehty ehkäisevä leikkaus Z42.1 Naisen rinnan plastiikkakirurgian jälkihoito Z51.0 Sädehoidon hoitokerta Z51.1 Kasvaimen kemoterapeuttinen hoito Z51.2 Muu kemoterapia Z54.1 Sädehoidon jälkeinen toipumisaika Z54.2 Kemoterapian jälkeinen toipumisaika Z85 Potilas, jolla on aikaisemmin esiintynyt pahanlaatuinen kasvain Z86.0 Potilas, jolla on aikaisemmin esiintynyt muu kasvain Z80 Pahanlaatuisten kasvainten esiintyminen suvussa O34.1 Äidin hoito raskauden aikana kohdun runko-osan kasvaimen vuoksi R19.0 Vatsan- tai lantionsisäinen kyhmy, patti tai muhkura
Muita elintapoihin ja riskitekijöihin liittyviä diagnooseja		PÄIHITEIDEN KÄYTTÖ JA ALKOHOLISAIRAUDET F10-F19 Lääkkeiden ja päihteiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt K70 ALKOHOLIN AIHEUTTAMA MAKSASAIRAUS K71 TOKSINEN MAKSASAIRAUS K74 MAKSAFIBROOSI JA MAKSAKIRROOSI K85.2 Alkoholin laukaisema akuutti haimatulehdus K86.01 Alkoholin aiheuttaman [toistuvan] haimatulehduksen jälkitila K86.08 Alkoholin aiheuttama pitkäaikainen haimatulehdus G62.1 Alkoholin käyttöön liittyvä monihermosairaus R78 LÄÄKKEIDEN JA MUIDEN VIERAIDEN AINEIDEN ESIINTYMINEN VERESSÄ T36-T50 Psykotrooppisten aineiden, lääkkeiden ja biologisten aineiden aiheuttamat myrkytykset T51 Alkoholien myrkyvaikutukset

		Y90-Y91 Veren alkoholipitoisuus tai humalan aste Z04.0 Veren alkoholin tai veressä olevan lääkeaineen mittausta Z50.3 Lääkeaineiden väärinkäyttäjän kuntoutus Z86.4 Potilas, jolla on aikaisemmin esiintynyt lääkkeiden ja päihteiden väärinkäyttöä
Elintapoihin ja elintapaohjaukseen liittyviä diagnooseja		ELINTAVAT JA RISKITEKIJÄT: E65-E66 Lihavuus ja muut liikaravitsemustilat E70-E90 Aineenvaihduntahäiriöt E78 Lipoproteiiniaineenvaihdunnan häiriöt ja muut lipidemiat Z72.0 Tupakan käyttö Z72.1 Alkoholin käyttö Z72.2 Lääkkeiden ja/tai huumeiden käyttö Z72.3 Fyysisen harjoituksen puuttuminen Z72.4 Sopimaton ruokavalio ja sopimattomat ruokailutavat ELINTAPOHJAUS: Z50.8 Muu kuntoutushoito Z71.3 Ruokavalioneuvonta Z71.4 Alkoholin väärinkäyttöön liittyvä neuvonta Z50.2 Alkoholin väärinkäyttäjän kuntoutus Z71.5 Lääkkeiden ja/tai huumeiden väärinkäyttöön liittyvä neuvonta Z71.6 Tupakan väärinkäyttöön liittyvä neuvonta

Liite 4:

Hämeenlinnan ja Kainuun dataan oli kirjattu diagnooseja sekä ICD-10 että ICPC-2 –koodistoilla. Kainuun datassa oli lisäksi osittain käytössä myös vanhan ICPC-1 aikaisia koodeja, jotka myöhemmin on korvattu toisilla koodeilla siirryttäessä käyttämään ICPC-2:sta.

Hinnastojen laskemista ja eri kuntien datojen vertailtavuutta varten eri koodistot on yhdenmukaistettu alla olevissa taulukoissa niin, että jokaiselle ICPC-2 koodille löytyy vastaava tautiluokitus ICD-10 –koodistosta.

Vanhat ICPC-1 koodit ja uudet, ne korvaavat ICPC-2 koodit:

ICPC-1	ICPC-2
A12	A92
A14	D01
A15	A16
A17	A16
B03	B02
B85	A91
B86	B99
D22	D96
L06	L05
N02	N95
P21	P81
R22	R21
R70	A70
R91	R79
R93	R82
T06	P86
T15	T81
T88	T99
W20	W19
W77	poistettu käytöstä kokonaan

Lähde: *ICPC-2 Perusterveydenhuollon kansainvälinen luokitus* (2010)
<http://shop.kunnat.net/download.php?filename=uploads/p20100309095440223.pdf>

ICPC-2 koodit ja vastaavat ICD-10 koodiluokat
 (HML ja Kainuu)

Huom.! *Prosessikoodit erikseen taulukon lopussa.

Välimerkki prosessikoodin alussa tulisi aina korvata asianmukaisella kirjaimella ICPC-2-luokan mukaan. Esimerkki 2 lähdejulkaisun sivulta 40:

-40 Diagnostinen endoskopia (prosessikoodi)
 D40 Ruoansulatuselimistön diagnostinen endoskopia
 D40.1 Gastroskopia

*Prosessikoodit on sijoitettu taulukossa niille kuuluviin tautiluokkiin hintojen laskemista varten.

KS = kansansairaus, merkitty myös vastaavat ICPC-2 koodit kansansairauksille

Huom. tämän luokittelun perusteella **ei** pitäisi määrittää ICD-10 kansansairauksia kuin karkeasti. Taulukon tarkoitus on ICPC-2 muunto ICD-10 vastaaviksi taudeiksi ja kansansairauksiksi. Tarkka, laajempi ja varsinainen määrittely ICD-10 koodeista kullekin kansantaudille löytyy tiedostosta kansantaudit ICD tarkennukset3 (Liite 3). (Jossa esim. diabeteksen koodeihin sisällytetään myös diabeteksestä aiheutuvat komplikaatiot, jotta saadaan mahdollisimman hyvin kaikki diagnosoidut mukaan ilman pysyväisdiagnoosia.)

ICD-10	tauti	ICPC-2
A00-B99 (A,B)	TARTUNTA- & LOISTAUDIT	A70-78 B90 D70-73, D96 F70, F86 N70-73 R71 S03, S70-75, S95 Y70-72, Y76 X70-73, X90-92

C00-D48 (C,D) KS kaikki	KASVAIMET	A79 B72-75 D74-78 F74 H75 K72 L71, L97 N74-76 R84-86, R92 S77-79 S81-82 T71-73 U75-79 W72 X75-81 Y77-79
D50-D89	VEREN JA VERTA MUODOSTAVIEN ELINTEN SAIRAUDET SEKÄ ERÄÄT IMMUUNIMEKANISMIN HÄIRIÖT	B78 B80-84 B99 B30-69*
E00-E90 KS: E10, E11, E13- 14 / T89, T90 (ICPC- 2)	UMPIERITYSSAIRAUDET, RAVITSEMUSSAIRAUDET JA AINEENVAIHDUNTASAIRAUDET	T10-11, T70 T81-91, T93-99 T30-69*
F00-F99 KS kaikki	MIELENTERVEYDEN JA KÄYTTÄYTYMISEN HÄIRIÖT	P02, P06-19 P22-24, P29 P70-99 P30-69*
G00-G99 KS G45 / K89 (ICPC- 2)	HERMOSTON SAIRAUDET	K89 N01-04, N08, N18 N86-99 N30-69*
H00-H59	SILMÄN JA SEN APUELINTEN SAIRAUDET	F01-16 F28-29 F71-73 F75, F79 F82-85 F91-99 F30-69*

H60-H95	KORVAN JA KARTIOLISÄKKEEN SAIRAUDET	H01-13, H29 H70-74, H77 H81-99 H30-69*
I00-I99 KS kaikki	VERENKIERTOELINTEN SAIRAUDET	B71 K06 K70-71 K74-80 K82-84 K86-88 K90-99 K30-69*
J00-J99 KS J23-99	HENGITYSELINTEN SAIRAUDET	<u>J00-J22:</u> R72, R74-75, R76-78, R80-81 R30-69* <u>KS J23-J99:</u> R08-09, R73, R79, R82-83, R90, R95-97, R99
K00-K93 KS K05 / D82 (ICPC-2)	RUUANSULATUSSELINTEN SAIRAUDET	D07, D11-12, D14-16, D19-20, D29 D82-95, D97-99 D30-69*
L00-L99	IHON JA IHONALAISKUDOKSEN SAIRAUDET	B70 D05 S02, S06-10, S20, S22-24, S76, S80, S84-94 S96-99 S30-69*

M00-M99 KS kaikki	TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN SEKÄ SIDEKUDOKSEN SAIRAUDET	L01-03 L08-20 L70 L83-95 L98-99 T92 L30-69*
N00-N99	VIRTS- JA SUKUPUOLIELINTEN SAIRAUDET	U04, U06, U14 U70-72, U88-99 Y01-02, Y04-10, Y16, Y29, Y73-75, Y81, Y85-99 X02-09, X11-21, X29 X74, X84-89, X99 W15 U30-69, X30-69, Y30-69*
O00-O99	RASKAUS, SYNNYTYS JA LAPSIVUOTEUS	W03-05, W17-19 W70-71, W73, W76 W80-90, W92-99 W30-69*
P00-P96	ERÄÄT PERINATAALIAIKANA ALKANEET TILAT	A93-95

Q00-Q99	SYNNYNNÄISET EPÄMUODOSTUMAT, EPÄMUOTOISUUDET KROMOSOMIPOIKKEAVUUDET	JA A90 B79 D81 F80-81 H80 K73 L82 N85 R89 S83 T78-80 U85 X83 Y82-84

R00-R99	MUUALLA LUOKITTAMATTOMAT OIREET, SAIRAUDENMERKIT SEKÄ POIKKEAVAT KLIINiset JA LABORATORIOLOYDOKSET Oireita ja vaivoja, ei varsinaisia diagnosoituja sairauksia (huom. A96 kuolema)	A01-11, A16-18, A29, A91, A96 B02-04, B29, B87 D01-04, D06, D08-10, D13, D17-18, D21-25 H15 K01-05, K07, K29, K81, K85 L04-07, L29 N05-07, N16-17, N19 N29 P01, P03-05, P20 R01-07, R21-25, R29, R98 S01, S04-05, S21, S29 T01-08, T29 U01-02, U05, U07-13, U29 W21, W29 X01, X22 Y03 A30-69*

S00-T98 (S,T)	VAMMAT, MYRKYTYKSET JA ERÄÄT MUUT ULKOISTEN SYIDEN SEURAUKSET	A80-88, A92 B76-77 D79-80 F76 H76, H78-79 L72-81, L96 N79-81 R87-88 S11-19 U80 X82 W75 Y80 Z25
U00-U99	DIAGNOOSIKOODEJA ERITYISTAPAUKSILLE	
V01-Y98 (V,W,X,Y)	VAMMOJEN, SAIRAUKSIEN JA KUOLEMAN ULKOISET SYYT	

Z00-ZZB	TEKIJÖITÄ JOTKA VAIKUTTAVAT TERVEYDENTILAAN JA YHTEYDENOTTOIHIN TERVEYSPALVELUJEN TUOTTAJIIN huoli/pelko sairaudesta, sosiaaliset ongelmat, ehkäisy & raskaus, ei varsinaisia diagnosoituja sairauksia	A13, A20-28, A89, A97-99 B25-28 D26-28 F17-27 H27-28 K22-28 L26-28 N26-28 P25-28 R26-28 S26-28 T26-28 U26-28 W01-02, W10-14, W27-28 W78-79, W91 X10, X23-28 Y13-14, Y24-28 Z01-24, Z27-29 Z30-69*

PROSESSIKOODIT	Jaettu *-merkittyinä asianmukaisiin ICD-10-luokkiin	-30-69 Voidaan jakaa myös PTH- <u>käyntiin</u> (arviointi, seuranta, läheteet, konsultaatio) ja varsinaiseen <u>toimenpiteeseen</u> (labrat, kuvantamiset, injektiot, kuntoutus): - hoitokäynti: x30-31, x45- 48, x60-69 - toimenpide: x32-44, x49- 59

Lähde: *ICPC-2 Perusterveydenhuollon kansainvälinen luokitus* (2010)
<http://shop.kunnat.net/download.php?filename=uploads/p20100309095440223.pdf>

Liite 5:

JyTe-datasta luotu hinnasto, jota käytettiin Hämeenlinnan ja Kainuun hinnastojen muodostamiseen. Hinnastot on laskettu erikseen eri ammattiryhmille, taudeille ja näiden yhdistelmille. Alla olevista taulukoista nähdään eri hintojen muodostaminen.

Ensimmäinen sarake ilmoittaa taudin numeron, jota käytetään data-analysissä tautia kuvaamaan. 2. sarake ilmoittaa taudin nimen ja koodit, joita on käytetty taudin hakemiseksi datoista. 3. sarake ilmoittaa taudin mean, eli keskiarvohinnan, 4. sarake mediaanihinnan. Loput sarakkeet ilmoittavat varianssin ja kuinka monta potilaskirjausta tapauksesta löytyi JyTen osalta.

Lääkärihintojen muodostus kansantautien diagnoosien mukaan (kansantaudit haettu [Liite 3](#) diagnoosien mukaisesti).

Tautinro	ICD10-koodiston mukainen hinta	MEAN	MEDIAN	Varianssi	Käyntejä yht.
4	Diabetes (E10-E11, E13-E14, + muita diabetekseen liittyviä diagnooseja, Liite 3)	79.960	67.980	662.153	5 745
1	Sydän ja verisuonitaudit (I00-I99)	94.014	83.000	2380.247	21 464
3	Astma ja krooniset keuhkosairaudet (J23-J99)	83.880	77.000	922.831	9 155
2	Tuki- ja liikuntaelintensairaudet (M00-M99)	83.161	77.000	867.190	43 062
5	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt (F00-F99)	83.789	77.000	1186.956	16 296
6	Syöpätaudit (C00-D48) + muut Z-koodit (Liite 3)	111.192	83.000	7902.264	3 332
7	Ientulehdus (K05)	91.463	88.080	577.610	26

2. Fysioterapeuttien hintojen muodostus kansantautidiagnoosien mukaan.

Tyhjät kohdat ilmaisevat, että kyseisen taudin kohdalla ei ole ollut käyntiä, näihin kohtiin on laskettu fysioterapeuttikäynnin keskiarvohinta, joka ilmoitetaan alemmassa taulukossa tässä liitteessä. Kansantaudit haettu [liitteen 3](#) diagnoosien mukaisesti.

Tautinro	ICD10-koodiston mukainen hinta 'kansansairausluokille'.	MEAN	MEDIAN	Varianssi	Käyntejä yht.
4	Diabetes (E10-E11, E13-E14, + muita diabetekseen liittyviä diagnooseja)	82.000	82.000	0.000	2
1	Sydän ja verisuonitaudit (I00-I99)	82.946	82.000	1.691	2919
3	Astma ja krooniset keuhkosairaudet (J23-J99)	84.210	84.210		1
2	Tuki- ja liikuntaelintensairaudet (M00-M99)	83.850	84.210	9.814	270
5	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt (F00-F99)	82.549	82.000	0.918	149
6	Syöpätaudit (C00-D48) + muut Z-koodit	82.563	82.000	0.946	51
7	lentulehdus (K05)				

3. Lääkärikäynnin hinta ICD-10 tautiluokittain, pois lukien kansansairauksien koodit:

Tautinro	Muiden sairauksien hinnat, pois lukien kansansairaudet	MEAN	MEDIAN	Varianssi	Käyntejä yht.
25	Tartunta- ja loistaudit (A00-B99)	88.198	83.000	1328.457	8 073
24	Verta muod. elintensairaudet (D50-D99)	143.862	88.000	14787.117	904
23	Umpi- ravitsemusaineenvaihduntasairaudet (E00-E99)	85.520	77.000	1095.032	3 514
22	Hermoston sairaudet (G00-G99)	84.572	77.000	1059.131	6 903
21	Silmän- ja apuelinten sairaudet (H00-H59)	80.288	77.000	619.193	7 096
20	Korvan ja kardiolisäkkeen sairaudet (H60-H95)	82.547	83.000	691.250	17 501
19	Hengityselinten sairaudet (J00-J22)	85.047	82.360	993.823	32 024
18	Ruoansulatuselinten sairaudet (K00-K93)	127.689	88.000	11170.167	7 614
17	Iho- ja ihonalaiskudoksen sairaudet (L00-L99)	80.350	77.000	639.004	13 152
16	Virts- ja sukupuolielinten sairaudet (N00-N99)	88.541	83.000	1251.900	10 310
15	Raskaus, synnytys ja lapsivuoteus (O00-O99)	79.443	74.480	796.385	1 449

14	Eräät perinataaliaikana alkaneet tilat (P00-P99)	79.021	77.000	598.485	51
13	Synnynnäiset epämuodostumat (Q00-Q99)	86.057	74.640	1405.531	322
12	Muulla luokittamattomat oireet (R00-R99)	99.881	85.470	3617.462	24 917
11	Vammat, myrkytykset ja muut ulkoisten syiden seur. (S00-T98)	101.701	88.000	1932.604	22 953
10	Diagnoosikoodeja erityistapauksille (U00-U99)	77.000	77.000		1
9	Vammojen sairauksien ja kuoleman ulkoiset syyt (V01-Y98)	94.943	88.000	1414.560	1 172
8	Tekijöitä jotka vaik. terveydentilaan ja yht.ottoihin (Z00-ZZB)	71.552	65.000	1040.526	56 405

4. Fysioterapeuttikäynnin hinta ICD-10 tautiluokittain, pois lukien kansansairauksien koodit: Tyhjät kohdat ilmaisevat, että kyseisen taudin kohdalla ei ole ollut käyntiä, näille on laskettu fysioterapeuttikäynnin keskiarvohinta, joka on ilmoitettu alemmassa taulukossa.

Tautinro	Muiden sairauksien hinnat	MEAN	MEDIAN	Käyntejä yht.	Varianssi
25	Tartunta- ja loistaudit (A00-B99)	82.514	82.000	0.892	43
24	Verta muod. elintensairaudet (D50-D99)	84.210	84.210	0.000	16
23	Umpi- ravitsemusaineenvaihduntasairaudet (E00-E99)	84.178	82.000	23.718	5
22	Hermoston sairaudet (G00-G99)	83.161	84.210	1.219	792
21	Silmän- ja apuelinten sairaudet (H00-H59)	84.210	84.210	0.000	2
20	Korvan ja kardiolisäkkeen sairaudet (H60-H95)				
19	Hengityselinten sairaudet (J00-J22)				
18	Ruoansulatuselinten sairaudet (K00-K93)	83.047	82.000	1.285	19
17	Iho- ja ihonalaiskudoksen sairaudet (L00-L99)	84.210	84.210		1
16	Virtsa- ja sukupuolielinten sairaudet (N00-N99)	83.579	84.210	1.073	14
15	Raskaus, synnytys ja lapsivuoteus (O00-O99)				

14	Eräät perinataaliaikana alkaneet tilat (P00-P99)	82.998	82.000	1.250	31
13	Synnyttäiset epämuodostumat (Q00-Q99)	86.263	84.210	73.205	89
12	Muulla luokittamattomat oireet (R00-R99)	82.515	82.000	0.885	73
11	Vammat, myrkytykset ja muut ulkoisten syiden seur. (S00-T98)	83.182	84.210	1.219	286
10	Diagnoosikoodeja erityistapauksille (U00-U99)				
9	Vammojen sairauksien ja kuoleman ulkoiset syyt (V01-Y98)	82.000	82.000	0.000	2
8	Tekijöitä jotka vaik. terveydentilaan ja yht.ottoihin (Z00-ZZB)	84.210	84.210	0.000	2

Tautinro	Keskiarvohinta per sairaus (ilman ammattiryhmiä)	MEAN	MEDIAN	Varianssi	Käyntejä yht.
25	Tartunta- ja loistaudit (A00-B99)	88.154	83.000	1322.060	8 118
24	Verta muod. elintensairaudet (D50-D99)	142.824	88.000	14590.543	920
23	Umpi- ravitsemusaineenvaihduntasairaudet (E00-E99)	85.528	77.000	1092.049	3 527
22	Hermoston sairaudet (G00-G99)	84.617	82.000	945.220	7 769
21	Silmän- ja apuelinten sairaudet (H00-H59)	80.268	77.000	619.191	7 103
20	Korvan ja kardiolisäkkeen sairaudet (H60-H95)	82.549	83.000	691.230	17 503
19	Hengityselinten sairaudet (J00-J22)	85.049	82.360	994.079	32 027
18	Ruoansulatuselinten sairaudet (K00-K93)	127.578	88.000	11147.311	7 633
17	Iho- ja ihonalaiskudoksen sairaudet (L00-L99)	80.351	77.000	638.957	13 153
16	Virtsa- ja sukupuolielinten sairaudet (N00-N99)	88.534	83.000	1250.116	10 325
15	Raskaus, synnytys ja lapsivuoteus (O00-O99)	79.457	74.480	796.122	1 450
14	Eräät perinataaliaikana alkaneet tilat (P00-P99)	80.525	82.000	373.662	82
13	Synnynnäiset epämuodostumat (Q00-Q99)	86.552	82.000	1091.384	423
12	Muulla luokittamattomat oireet (R00-R99)	99.823	85.470	3600.628	25 047
11	Vammat, myrkytykset ja muut ulkoisten syiden seur. (S00-T98)	101.477	88.000	1908.679	23 295
10	Diagnoosikoodeja erityistapauksille (U00-U99)	77.000	77.000		1
9	Vammojen sairauksien ja kuoleman ulkoiset syyt (V01-Y98)	94.901	88.000	1405.805	1 181
8	Tekijöitä jotka vaik. terveydentilaan ja yht.ottoihin (Z00-ZZB)	71.485	65.000	1039.301	56 623
4	Diabetes (E10-E11, E13-E14, + muita diabetekseen liittyviä diagnooseja)	79.923	67.980	660.889	5 766
1	Sydän ja verisuonitaudit (I00-I99)	92.894	83.000	2029.267	25 507
3	Astma ja krooniset keuhkosairaudet (J23-J99)	83.886	77.000	922.536	9 159
2	Tuki- ja liikuntaelintensairaudet (M00-M99)	83.166	77.000	861.842	43 340
5	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt (F00-F99)	84.130	77.000	1163.706	16 739
6	Syöpätaudit (C00-D48) + muut Z-koodit	110.643	83.000	7657.538	3 445
7	lentulehdus (K05)	91.463	88.080	577.610	26

5. Eri sairausryhmittäin keskiarvohinta ilman ammattiryhmiä. Kaikkiin datojen käynteihin ei oltu merkitty ammattiryhmää, jonka vuoksi hinnoittelussa käytettiin diagnoosin keskiarvohintaa, jos käyntiin oli merkitty diagnoosi.

6. Ammattiryhmittäinen keskiarvohinta. Koska kaikissa kirjauksissa ei oltu ilmoitettu diagnoosia, mutta ammattiryhmä oli kirjattu, käytettiin näihin kirjauksiin ammattiryhmittäistä hintaa. Näille ammattiryhmille ei löytynyt standardihinnastoa, joten se laskettiin itse.

Tautinro	Ammattiryhmittäin keskiarvohinta ilman	diagnooseja	MEAN	MEDIAN	Varianssi	Käyntejä yht.
3	Fysioterapeutit		83.724	84.210	14.101	93 403
6	hammaslääkäri		105.994	104.520	435.136	169 910
7	hammashoitaja		37.239	35.060	184.386	12 120
8	suuhygienisti		43.410	35.840	337.138	77 640

7. Standardihinnat osalle ammattiryhmistä. Näitä hintoja käytettiin, jos kirjauksesta ei löytynyt diagnoositietoa (Kapiainen ym., 2014, s.27).

Tautinro	Ammattiryhmä	Hinta
2	Sairaanhoitajat	48
4	Terveystenhoitajat	47
5	Muu ammattiryhmä	46
1	lääkärit	110

Informaatioteknologian tiedekunnan julkaisu
No. 74/2018

ISBN 978-951-39-7667-5 (verkkoj.)
ISSN 2323-5004